

Pla Estratègic de l'Esport a Barcelona

Document de diagnosi.

Eix 1.

Barcelona ciutat de l'esport entre les
ciutats del món

Desembre de 2002

Aquest document ha estat elaborat per:

Estratègies de Qualitat Urbana

Josep Maria Pascual i Esteve
Ramon Sanahuja i Vélez
Marta Tarragona i Gorgorió
Gemma Tort i Visús

Amb la col·laboració de la Direcció d'Esports de l'Ajuntament de
Barcelona

Introducció

La metodologia de la planificació estratègica requereix començar un Pla Estratègic amb la realització del diagnòstic en relació a les diferents temàtiques esportives plantejades a cadascun dels eixos a la ciutat de Barcelona

El present document comprèn, bàsicament, la recopilació de dades secundàries de caire objectiu i quantitatiu amb la finalitat de determinar els principals factors que incideixen en el fet que Barcelona pugui esdevenir o no una ciutat de l'esport entre les ciutats del món.

Per a la redacció d'aquest document s'han tingut en compte els treballs i les conclusions de la Conferència estratègica de l'esport de la ciutat de Barcelona, celebrada el 23 de febrer de l'any 2002 on s'indicaven alguns dels punts claus, així com unes primeres propostes. La Conferència estratègica va marcar, a grans trets, el camí a seguir pel pla estratègic. En aquest sentit els documents de diagnòstic aporten informació complementària a les propostes que s'indicaven.

També s'han tingut en compte les conclusions de les Jornades organitzades pel pla estratègic el mes de maig i juny de 2002

EIX 1: BARCELONA, CIUTAT DE L'ESPORT ENTRE LES CIUTATS DEL MÓN	4
1. Presentació.....	5
1.1 BARCELONA, SEU DE GRANS ESDEVENIMENTS ESPORTIUS	7
2. Barcelona, seu de grans esdeveniments esportius	8
3. Clubs amb un major nombre de socis i més projecció internacional	10
4. Esdeveniments esportius amb impacte mediàtic mundial.	12
4.1 Esdeveniments ocasionals.....	13
4.2 Esdeveniments en preparació.....	14
4.3 Esdeveniments periòdics.....	16
4.4 Esdeveniments singulars.....	21
4.5 Nous esdeveniments a la ciutat.....	21
5. Instal·lacions esportives de primer ordre.....	22
5.1 L'Anella Olímpica	22
5.2 El Circuit de Catalunya a Montmeló	23
5.3 La Fira de Barcelona i l'esport.	24
5.4 Nous projectes	24
6. Clubs i esportistes amb més impacte, projecció i nivell de competitivitat: El Futbol Club Barcelona.....	26
7. Capacitat organitzativa	27
1.2 BARCELONA SEU D'ORGANISMES ESPORTIUS INTERNACIONALS.	29
8. L'atractivitat de la ciutat	30
9. La capacitat organitzativa de Barcelona.	33
9.1 L' experiència d'altres ciutats	33
9.2 Acció de lobby.....	34
9.3 La imatge de Barcelona com a ciutat de l'esport.....	37
1.3 BARCELONA, CIUTAT DE TURISME ESPORTIU.	39
10. Turisme esportiu	40
10.1 Noves tendències	41
10.2 Ofertes que combinen turisme i esport	42
10.3 Infraestructura d'acollida.	42
10.4 Atractius turístics vinculats amb l'esport.....	45
1.4 COMPETÈNCIA I COMPLEMENTARIETAT DE BARCELONA AMB ALTRES CIUTATS I TERRITORIS.....	48
11. La candidatura Madrid 2012.....	49
12. La dimensió metropolitana	50
1.5 ANNEX	53
13. Annex 1: Estratègia de la ciutat de Madrid.....	54
14. Annex 2: Barcelona com a capital internacional de l'esport de base. Un exemple: la vela.....	58
15. Bibliografia	61

Barcelona, ciutat de l'esport entre les ciutats del món

1. Presentació

Barcelona ha esdevingut un referent mundial en l'àmbit esportiu. S'anomena "model Barcelona" a una forma molt concreta d'organització de les Olimpíades, recentment emprada amb èxit al Jocs Olímpics de Sidney.

La revolució de les comunicacions i la universalització del fenomen esportiu fa créixer la importància de l'esport i els esdeveniments esportius en la projecció externa de la ciutat i el seu atractiu. El fenomen de la globalització accentua la importància del posicionament en el sistema mundial de ciutats. Els canvis que s'estan produint en l'economia, la tecnologia i la política estan afectant directament el rol de les ciutats.

Estem davant un moment de canvi o transició d'un model de producció industrial a un nou model basat en l'economia de la informació. Les principals característiques de la nova economia són que es tracta d'una economia informacional, on la informació i el coneixement és el seu principal input, que cada cop hi ha més mes activitats globalitzades i que s'organitza en forma de xarxa.

No podem parlar més d'una organització jeràrquica sinó d'una estructura de xarxa amb diferents – ciutats o nodes - per on passen més o menys volums de fluxos (financers, informacionals, mercaderies, persones...)

En aquest nou context, les ciutats cerquen una estratègia per posicionar-se en el context mundial de ciutats com a nodes principals on conflueixen aquests fluxos. Les ciutats inverteixen en estratègies per destacar els seus principals atractius.

La capacitat de les ciutats per esdevenir globals depèn de la seva capacitat per gestionar activitats i operacions transnacionals, de manera que tinguin presència en els circuits internacionals especialitzats.

Així alguns exemples que podem associar a determinades ciutats amb determinats camps d'activitat que han assolit certa preeminència en la xarxa mundial de ciutats són: La ciutat de Viena a través de la cultura i la música; Frankfurt mitjançant la capitalitat europea de les finances, les ciutats de Munic i Houston a l'excel·lència en el camp de la medicina; la ciutat de Los Angeles en la indústria de continguts audiovisuals, etc.

Barcelona és un referent, a nivell mundial, en l'àmbit esportiu. Segons Saskia Sassen¹ - una de les principals estudioses del fenomen de la globalització a les ciutats - Barcelona té presència en els circuits globals en els àmbits del disseny, de l'arquitectura, de l'art i de l'esport.

Els esdeveniments esportius constitueixen, en aquest context, un factor de projecció exterior de primer ordre. L'increment en els darrers anys de la competència entre ciutats per acollir esdeveniments i competicions esportives demostra el creixent interès de les ciutats en aprofitar i integrar l'esport com a part clau de l'estratègia de projecció i atractivitat de la ciutat.

L'assistència a esdeveniments esportius i la pràctica de l'esport són importants generadors d'activitat turística. L'esport i els serveis associats constitueixen una part important del mix d'atractius que fonamenten l'atractivitat de la ciutat.

---

¹ Saskia Sassen a La Vanguardia. 11 de Maig de 2001

Cada cop més assistim a un creixent interès per part de les ciutats per tal d'atraure competicions esportives importants. Per exemple, la competició per atreure l'organització de les olimpíades de l'any 2012 està involucrant cada cop a més ciutats (Roma, Londres, París, Madrid, Houston, Nova York, Budapest, Dheli, Ríó de Janeiro, Washington, San Francisco, etc.). Fins i tot, ja ha començat a ser atractiva la competició entre les ciutats per atreure un esdeveniment des d'un punt de vista mediàtic.

La imatge i el reconeixement de Barcelona en l'àmbit esportiu, així com la capacitat organitzativa o el prestigi d'alguns dels seus clubs constitueixen un actiu fonamental que cal aprofitar. Des d'aquesta perspectiva, és necessari impulsar l'anàlisi entorn als elements que poden fonamentar l'estratègia de promoció de Barcelona per a esdevenir ciutat seu d'esdeveniments esportius.

Quant a l'organització d'esdeveniments, bàsicament s'han distingit els esdeveniments ocasionals d'aquells periòdics que constitueixen el calendari esportiu periòdic de la ciutat.

A continuació, s'ha realitzat una reflexió entorn als objectius per tal d'incrementar les possibilitats de Barcelona d'atreure competicions, esdeveniments esportius o altres elements de centralitat - seus d'organismes internacionals, capitalitat en el món de la vela, etc.- i, al mateix temps, facilitar la projecció externa de la ciutat.

Cal ser conscients de la gran dificultat i l'enorme esforç col·lectiu que per a una ciutat suposa la presentació d'una candidatura.

Tanmateix, l'organització d'esdeveniments esportius no és l'única forma de lideratge. Alguns experts assenyalen com a estratègia recomanable no fer dependre l'adjudicació de l'esdeveniment esportiu a la ciutat per part d'organismes externs – federacions internacionals ...-. Sovint els factors pels quals una ciutat es designada com a seu escapen o contradiuen qualsevol criteri de competència neutral; per tant, es suggereix la possibilitat de crear nous esdeveniments esportius que poguessin tenir com a escenari permanent la ciutat de Barcelona.²

Com veurem en l'anàlisi de l'eix 3, la pràctica general de l'esport està subjecta cada cop menys a les estructures tradicionals de l'esport – federacions, clubs esportius; – i en canvi es detecta un increment de la pràctica esportiva informal - tant a nivell individual o col·lectiu, o en espais públics- en noves modalitats esportives difícilment classificables en l'ordenament esportiu clàssic, com per exemple la pràctica dels skaters, diverses modalitats de fitness, etc.

La presència de Barcelona en el context internacional pot passar per la innovació en el concepte "esport" per tal d'esdevenir líder de *noves formes de fer esport* on es tinguin molt presents conceptes com participació i esport per a tothom. Cal, doncs, aprofundir i innovar en aquest aspecte.

---

² Josep Miquel Abad. Jornades Esport i projecció internacional. Pla estratègic de l'esport a Barcelona. 6 de juny 2002.

Barcelona, seu de grans esdeveniments esportius

2. Barcelona, seu de grans esdeveniments esportius

En les primeres reunions del pla estratègic – la conferència d'exploració- i les reunions de les comissions permanents i jornades tècniques, s'ha produït cert consens en relació a la necessitat de *definir posicionament en l'acollida d'esdeveniments esportius, tant de caràcter periòdic com ocasional o únic (singular). Anàlisi de les potencialitats / avantatges competitives de la ciutat.*

Al llarg dels anys noranta i fruit de l'herència dels Jocs Olímpics i d'una estratègia decidida per part del municipi, Barcelona s'ha consolidat com a ciutat acollidora d'esdeveniments esportius amb un impacte mediàtic d'àmbit mundial. L'organització d'esdeveniments esportius en una ciutat, especialment si es tracta de grans esdeveniments com el Mundial de Natació de l'any 2003, tenen un important efecte dinamitzador de diferents sectors estratègics de la ciutat i, a més, una oportunitat única per a donar a conèixer la ciutat a nivell internacional.

Per exemple, en relació a la projecció mediàtica:

- Les imatges del Gran Premi de Fórmula 1 que es celebra cada any a Montmeló i que apareixen per televisió són transmèses a més de 200 països.
- Durant els Jocs Olímpics de Barcelona l'any 1992, la ciutat de Barcelona va ser titular de portada a més de 15.000 diaris d'arreu del món amb una tirada conjunta estimada de 500 milions de còpies.
- S'estima que l'audiència televisiva pels propers mundials de natació de l'any 2003 a Barcelona serà de 650 milions d'espectadors.

En relació a l'impacte econòmic:

- S'estima que l'impacte econòmic del mundial de Natació del 2003 serà de 30 milions d'Euros directes i de 75,4 milions d'impacte econòmic global. (Oficina 2003).
- Els JJOO de Pequín tindran un impacte de 0,4 dècimes en el PIB de la Xina d'aquí a l'any 2008 (Sportcal).
- El circuit de Catalunya genera activitats econòmiques amb un impacte global de 84,1 milions d'Euros l'any. (RACC)

A continuació seguim els anàlisis que fan dos experts a l'hora de determinar l'èxit d'una ciutat per atraure esdeveniments esportius internacionals: Josep Miquel Abad i Leo van den Berg.

Segons Josep Miquel Abad per a competir en l'organització de grans esdeveniments esportius cal tenir en compte 7 factors crítics que podem englobar en dos grans àmbits: l'àmbit organitzatiu / tècnic i l'àmbit de l'entorn.³

Elements tècnic- organitzatius:

- Finançament. La majoria d'esdeveniments són deficitaris en si mateixos. Els recursos no cobreixen les despeses de l'organització. Els esdeveniments han de buscar un finançament complementari en el patrocini, institucions públiques, etc.
- Instal·lacions. Barcelona i el seu entorn té les instal·lacions necessàries per a l'organització de molts esdeveniments.
- Capacitat organitzativa. Els organismes que convoquen esdeveniments demanen capacitat financera i organitzativa. Aquest va ser un punt fort que va donar a Barcelona els Jocs Olímpics del 92.
- Allotjament. Aquí sí que hi ha molta diferència entre els esdeveniments d'un esport i els "multiesport". Avui en dia sí que tenim la xarxa d'allotjament necessari i s'ha aconseguit que Barcelona sigui un destí turístic i no només una ciutat de pas.

Elements de l'entorn:

- Assistència de públic. L'organitzador ha de tenir al garantia d'omplir l'estadi. L'assistència de públic és fonamental. *"No hi ha res més trist que veure les grades buides."*⁴
- Mitjans de Comunicació. S'ha d'aconseguir el seguiment dels mitjans de comunicació.
- Ciutat amb un entorn lúdic, turístic i d'oci atractiu. Això cada dia es demana més.

Segons Josep Miquel Abad, els principals punts febles en relació als factors crítics que proposa són els següents:

- Punt feble tècnic: *comunicacions aèries. Barcelona està pagant unes conseqüències molt negatives i molt importants en aquest aspecte. És el punt feble més important.*
- Punt feble intern. *Hem de pensar el que ens queda després de cada esdeveniment. És a dir quins atributs queden incorporats en la ciutat després d'organitzar un esdeveniment. No tinc clar, que existeixi consciència sobre els tributs que queden després d'un esdeveniment per a la ciutat. Més enllà de l'èxit organitzatiu i emocional que pot suposar un esdeveniment esportiu ben organitzat, crec que hem de fer un esforç més*

---

³ Josep Miquel Abad. I Jornades Tècniques Pla estratègic de l'esport de Barcelona. 6 de juny 2002. Esport i projecció internacional.

⁴ Josep Miquel Abad. I Jornades Tècniques Pla estratègic de l'esport de Barcelona. 6 de juny 2002. Esport i projecció internacional.

rigorós per posar de manifest quin altre tipus de retorn queda per a la ciutat. Especialment si som conscients que la major part del esdeveniments esportius són deficitaris , per tant hem de tenir molt clar quin són els beneficis que pot suposar per a la ciutat.

Segons Leo Van Der Berg, per a esdevenir una ciutat atractiva des del punt de vista de l'esport, és necessari acomplir una sèrie de **requisits** que es poden considerar com a **elements bàsics que atorguen la ciutat una avantatge competitiva en relació amb altres ciutats.**⁵ A continuació, passem a analitzar quins són els elements que fonamenten l'atractivitat i la projecció exterior de la ciutat en relació amb el món de l'esport.

- Clubs i associacions: el teixit associatiu esportiu, la història i la tradició.
- Competicions i esdeveniments esportius.
- Instal·lacions i equipaments. (Anella Olímpica, Nou Camp,...)
- Àmbits de pràctica esportiva amb més impacte i nivell de competitivitat.
- Provada experiència organitzacional.

A continuació, es relaciona la situació de la ciutat de Barcelona per a cadascun d'aquests elements:

3. Clubs amb un major nombre de socis i més projecció internacional

Un dels trets més característics de la ciutat de Barcelona, i que la diferencia d'altres ciutats és la força, i la tradició de les entitats i associacions esportives de la ciutat que han esdevingut les principals impulsores de l'atractiu calendari d'esdeveniments esportius de caire periòdic que existeix a la ciutat.

L'associacionisme esportiu té una important tradició a la ciutat de Barcelona que s'inicia amb l'eclosió a finals de s. XIX i principis del XX de l'esport com a fenomen modern. Es tracta d'una primera etapa marcadament elitista però a partir de 1914 adquireix un caire molt més popular⁶.

Moltes de les associacions i clubs esportius barcelonins tenen les seves arrels en aquesta època, i alguns d'aquests encara gaudeixen de la popularitat dels barcelonins. També es dona el cas que alguns d'aquests clubs varen ser pioners en les seves especialitats esportives en el context espanyol. Per exemple, el Laietà va ser el primer club de bàsquet a Espanya, la Santboiana va ser l'introduïdor del Rugbi a l'Estat espanyol, el Centre Excursionista de Catalunya, va ser l'entitat pionera de l'excursionisme...

Aquest caràcter pioner i innovador és el que ha permès des de la iniciativa privada –

---

⁵ Leo Van den Berg. "Sports and City Marketing in European Cities" (Euricur, Rotterdam, 2001)

⁶ Pujades, Xavier. Santacana , Carles. "Deporte, Espacio y Sociedad en la formación Urbana de Barcelona (1870 – 1992)"

les entitats esportives – anar consolidant un conjunt de proves esportives en el calendari. Per exemple el Club de Polo (torneig d’Hoquei de reis), el Club de Tennis Barcelona (el Torneig de Tennis Godó) , la Unió Ciclista de Sans, (La Volta Ciclista a Catalunya), el RACC (la prova del campionat mundial de F1), etc. Aquestes entitats són, encara avui dia, les organitzadores d’aquests esdeveniments.

La projecció externa de la ciutat i l’atractivitat de la mateixa en relació amb l’associacionisme esportiu depèn dels clubs esportius en una doble vessant: per un costat, en relació a l’èxit dels equips i clubs barcelonins en les diferents competicions esportives; i per un altre, del grau de participació i pertinença dels ciutadans de Barcelona vers als seus clubs.

A continuació s’ha elaborat la taula amb els clubs esportius de la ciutat amb un major nombre de socis.

El primer lloc, és ocupat pel FC Barcelona amb 104.000 associats i amb múltiples seccions esportives. Cal destacar la importància dels diferents clubs de natació de la ciutat.

Clubs amb un major nombre de socis, abonats o practicants

F.C. Barcelona	104.352
Club del navegant	21.000
Centre d'activitats físiques	20.069
RCD Espanyol	18.673
Club Esportiu Mediterrani	15.000
Associació del personal de la Caixa	11.500
Club Natació Catalunya	10.055
Club Natació Sant Andreu	8.750
Fundació Privada Claror	8.627
Club Probike Team	8.140
Centro deportes alfa 5	7.900
Club Natació Barcelona	7.430
Club Natació Atlètic Barceloneta	7.410
Club Natació Poble Nou	6.821

Font: Direcció d’Esports Ajuntament de Barcelona.

Finalment, esmentar la importància de la innovació. Sovint els èxits posteriors d’un club o associació esportiva estan relacionats amb el fet d’haver estat un introductor o pioner de determinats esports en el context espanyol, la qual cosa ha possibilitat que el club esdevingui un club privilegiat i capdavanter en la pràctica esportiva en qüestió o pioner a l’hora d’organitzar determinades competicions.

4. Esdeveniments esportius amb impacte mediàtic mundial.

Anteriorment hem esmentat el creixent interès de les ciutats per atreure l'organització de competicions esportives importants atès els importants beneficis que poden suposar per a la ciutat i el país organitzador: (despesa econòmica, millora de la imatge, atracció de turisme, millora del nivell competitiu dels esportistes i clubs locals, atracció de despesa, millora de les instal·lacions, etc. Tanmateix, és necessari ser conscients també dels riscos que per a la ciutat pot implicar si no s'assoleixen els compromisos prèviament marcats.

Un cas paradigmàtic és el de la ciutat de Londres que, un cop va aconseguir l'organització del campionat del món d'Atletisme per l'any 2005, va haver de renunciar perquè el govern Britànic va retirar el compromís de finançament per a la construcció de l'estadi. La retirada de Londres ha causat importants danys a la imatge esportiva de la Gran Bretanya fins i tot ha afectat la possible candidatura de Manchester a organitzar els JJOO. Un altre exemple són els problemes i endarreriments detectats en l'organització i construcció de les infraestructures esportives a Atenes de cara a l'organització dels JJOO de l'any 2004 Aquest fet està causant importants incerteses en relació a la capacitat organitzativa de la ciutat d'Atenes.

Segons un estudi realitzat per l'empresa Sportcal, el país que en els darrers deu anys ha acollit un nombre més gran de competicions esportives internacionals ha estat Alemanya. La baixa posició ocupada pels EEUU es deu a que aquest país es concentra especialment en les seves pròpies competicions. (Els esdeveniments estudiats es defineixen com competicions mundials o continentals, grans finals i grans esdeveniments multiesport com els JJOO).

Rànquing de països organitzadors de competicions esportives internacionals

País	Nº esdeveniments	Principals ciutats organitzadores per ordre
Alemanya	76	Düsseldorf, Munich, Berlín, Frankfurt
França	63	París, Niça, Bureis, Aix de Provença
Itàlia	60	Milà, Roma, Torí, Rimini
EEUU	51	Nova York, Indianapolis, Miami, Atlanta
Austràlia	42	Melbourne, Sidney, Brisbane, Perth
Espanya	41	Barcelona, Sevilla, València, Madrid
Holanda	41	L'haia, Heernveen, Amsterdam, Rotterdam
Canadà	39	Calgary, Edmonton, Montreal, Vancouver
Japó	39	Tokio, Osaka, Nagano, Fukoka
Anglaterra	36	Londres, Sheffield, Birmingham, Manchester

Font: Sportcal. 2001.

Al llarg del calendari anual, Barcelona ha anat consolidant una sèrie d'esdeveniments esportius que tenen un gran impacte en els mitjans de comunicació a nivell mundial. Alguns d'aquests esdeveniments són de caràcter anual, és a dir **periòdics**, i tenen una llarga tradició a la ciutat, com per exemple el torneig de tennis Compte de Godó o la cursa atlètica Jean Bouin. D'altres esdeveniments són de relativa nova creació.

D'altra banda, Barcelona també ha estat, i és, seu d'**esdeveniments** esportius de caràcter **ocasional** com, per exemple, la celebració d'una competició mundial d'alguna disciplina esportiva o la final d'una competició europea. Aquests són esdeveniments esportius pels quals Barcelona – i les institucions de la ciutat, Ajuntament, federacions, clubs... - ha esdevingut ciutat acollidora i sovint, ha implicat la presentació d'una candidatura i una competència amb d'altres ciutats per aconseguir acollir l'esdeveniment en qüestió.

Aquest conjunt d'esdeveniments esportius – els definits com **a periòdics i ocasionals** - asseguren que la ciutat de Barcelona aparegui periòdicament en els mitjans de comunicació a nivell mundial.

L'organització d'esdeveniments ocasionals suposa grans beneficis per al conjunt de la ciutat, tals com, la presència mediàtica, projecció exterior, prestigi (si s'organitzen correctament), etc.

Cal ser conscients, d'altra banda, que l'organització d'aquestes competicions sol comportar unes grans despeses econòmiques que sovint recauen en les institucions i Administracions Públiques, atès que l'esponsorització i la generació d'altres recursos econòmics (venda entrades, drets etc.) no cobreixen els costos. Si s'analitzen l'organització de competicions esportives en termes exclusivament de compte de resultats, solen implicar importants pèrdues. Per això, cal ser conscients de les enormes externalitats positives que els esdeveniments esportius generen i el benefici per al conjunt de la ciutat.

A continuació, es recullen els principals esdeveniments esportiu de caire ocasional amb un important impacte mediàtic celebrats a la ciutat de Barcelona des de l'any 1992.

4.1 Esdeveniments ocasionals

Relació dels principals esdeveniments de caràcter internacional celebrats a la ciutat de Barcelona des de l'any 1992.

Any	
1992	Jocs Olímpics
1992	Campionat del món de vela adaptada
1992	Super windsurf "indoor"
1993	American Bowl's de Futbol Americà
1993	Copa Intercontinental de beisbol
1994	II Congrés Internacional d'Esports per a Tothom a les Grans ciutats
1994	Campionat Mundial de Kick Boxing
1994	American Bowl's de Futbol Americà
1994	Campionat del món d'Esquaix
1995	Campionat del món Atletisme Indoor
1996	Campionat del món de futbol sala
1996	Eurocopa de futbol sub 21
1996	III Congrés Europeu d'Esport per a Tothom a les Grans Ciutats
1996	Congres Mundial d'Esport i Medi Ambient
1996	III Campionat del món de Futsal

1997	Final Four de Bàsquet
1997	Campionat Europeu de Bàsquet
1997	Final de la Lliga Mundial de Futbol Americà
1998	Congrés de l'Esport i d'Educació Física en edat escolar
1998	VII Congrés Mundial de l'Esport per a tothom
1998	Recopa d'Europa de Waterpolo
1999	Copa del món d'espasa Femenina
1999	Nike NBA All Stars
1999	Copa d'Europa de Waterpolo
1999	Final Champions League – UEFA
1999	Campionat del Món d'Atletisme ISOD
1999	III Fòrum Olímpic
2000	Final de Copa Davis
2000	Sortida de "The Race" la regata del mil·leni.
2001	Congrés Mundial d'esport i turisme
2002	Campionat del món de Rugbi Femení

Font: Ajuntament de Barcelona

4.2 Esdeveniments en preparació

A continuació, es presenta la llista dels principals esdeveniments en preparació, especialment de cara a l'any 2003.

Any	Esdeveniment
2003	Campionat mundial de Natació
2003	Final Four. Eurolliga de Bàsquet.
2003	Campionat Europeu d'hoquei herba (masculí i femení)
2003	Jocs Mundials de policies i bombers

4.2.1 Els X campionats del món de Natació FINA

Els **X campionats del món de Natació FINA** tindran lloc a Barcelona entre el 15 i el 27 de Juliol de 2003.

Es calcula que hi participaran al voltant de 2.600 esportistes de 150 països en les següents modalitats: natació, waterpolo, salts, natació sincronitzada i llarga distància. La principal instal·lació serà el Palau Sant Jordi que es convertirà en la piscina de 50 x 25 metres per acollir la Natació i les finals de Waterpolo. Altres llocs seran les Piscines Municipals de Montjuïc (Salts) Les Picornell (Natació sincronitzada i Waterpolo femení), les piscines del Club Natació Barcelona i les platges de Barcelona.

barcelona03
X FINA World Championships

Los Mundiales de Barcelona de 2003 generarán unos ingresos directos de más de 30 millones de Euros

Europa Press, 26/ 6/ 2002

La décima edición de los Campeonatos del Mundo de natación de la FINA, que se disputarán en Barcelona durante la segunda quincena de julio de 2003, causarán un impacto económico de 75.470.500 Euros, según un estudio elaborado por el Consorcio organizador en colaboración con la Oficina de Turismo de la Ciudad Condal .

Barcelona 2003 estima unos ingresos directos de 30.067.932 Euros en concepto de gasto en hoteles, restaurantes, servicios de transporte y comunicaciones, recuerdos y espectáculos por parte de los equipos participantes, representantes de la Federación Internacional de Natación, periodistas y espectadores.

Además, se han incluido las cantidades que las empresas patrocinadoras pagarán a la organización y la suma total de inversiones en las instalaciones realizadas por instituciones públicas y privadas.

Los 30.067.932 Euros provocarían un impacto en la economía local, regional y nacional que debe deducirse en función de un ratio, calculado según los diversos estudios para grandes eventos deportivos y los datos de Turismo de Barcelona y que en el caso de los Mundiales es del 2,51, lo que sitúa la repercusión económica total en 75.470.500 Euros.

Aún así, la organización espera superar esta previsión por el efecto del "turismo deportivo", un fenómeno especialmente observado a partir de los Juegos de Sydney de 2000 y del Mundial de Corea del Sur y Japón.

La situación geográfica de Barcelona y los acuerdos con tour-operadores internacionales auguran que el número de visitantes atraídos por la celebración de los Campeonatos superará los 2.000, según los resultados de Perth'98.

La previsión de ingresos de Barcelona 2003 se completa con el Sorteo Extraordinario de la Lotería concedido para el año próximo, que supondrá 3.627.876,60 Euros, la emisión de monedas y sellos conmemorativos para coleccionistas, la venta de entradas y de 'merchandising' y los derechos de retransmisión televisiva, entre otros conceptos.

Los Campeonatos del Mundo de Natación Barcelona serán el evento deportivo más importante en la ciudad desde los Juegos Olímpicos de 1992. Se calcula que alrededor de 645 millones de aficionados seguirán las retransmisiones deportivas en todo el mundo, mientras que unas 500.000 personas presenciarán en directo alguna de las pruebas.

4.2.2 Els Jocs de Polícies i Bombers

Els **Jocs de Polícies i Bombers** es celebraran entre el 27 de Juliol i el 3 d'Agost. S'espera al voltant de 8.000 participants d'arreu del món que participaran en 60 modalitats esportives. Aquest tipus d'esdeveniment esportiu combina l'aspecte esportiu amb l'aspecte turístic atès que és una competició que podríem considerar com de turisme practicant. Els esportistes (polícies i bombers de tot el món) vindran a Barcelona a competir en la seva modalitat esportiva però també vindran a passar uns dies per fer turisme. Sovint aquest esportistes venen acompanyats per familiars, amb la qual cosa l'efecte turístic es multiplica

4.2.3 La Copa d'Europa de Nacions d'Hoquei

Es disputarà entre el 2 i 14 de setembre de 2003. Barcelona segueix la

tradició d'organitzar importants competicions internacionals d'hoquei. L'any 1971 va organitzar la primera copa del món de nacions d'hoquei. Per primer cop s'organitzen conjuntament la competició masculina i la femenina. El nombre d'equips participants serà de 24, amb un total de 432 esportistes. Els principals estadis de competició seran l'estadi Pau Negre i el parc del Migdia, cadascun condicionats per donar cabuda a 4.000 espectadors.

4.2.4 la Final Four de d'Eurolliga de Bàsquet

Finalment Barcelona serà, per segon cop, la seu de **la Final Four de d'Eurolliga de Bàsquet**, que tindrà lloc al Palau Sant Jordi, recinte que ja va acollir la Final Four de l'any 1998.

Aquesta important relació de campionats mundials i europeus que s'han celebrat i se celebraran a la ciutat de Barcelona són fruit d'una estratègia conjunta dels principals "actors" esportius de la ciutat - Ajuntament, clubs, federacions, gestors d'instal·lacions,...- per tal d'atreure aquest tipus d'esdeveniments a la ciutat.

Candidatures a Esdeveniments pendents de designació

Any	
2004	Preolímpics de futbol, bàsquet, handbol i hoquei herba

Durant els períodes entre les olimpíades, les federacions internacionals de cada esport organitzen diferents formes de classificació de les diverses seleccions nacionals que participaran als Jocs Olímpics. Algunes federacions internacionals organitzen torneigs pre-olímpics de classificació o torneigs de repesca. Barcelona vol optar a l'organització d'alguns d'aquests torneigs pre-olímpics.

A més d'aquests esdeveniments esportius també cal tenir en compte que els municipis de la regió metropolitana de Barcelona també organitzen esdeveniments esportius de caire internacional que ajuden a la projecció esportiva de la Regió Metropolitana de Barcelona. (GP Internacional de Marxa Ciutat de l'Hospitalet, lliga mundial de waterpolo (Mataró), torneig hoquei ciutat de terrassa, etc.)

En relació a la possibilitat d'esdeveniments ocasionals a què Barcelona podria optar, s'ha realitzat un estudi a part en el qual s'analitzen 200 possibles esdeveniments susceptibles de ser organitzats i es realitza una proposta de 25 esdeveniments als quals la ciutat de Barcelona podria optar en els propers anys.⁷ Aquest estudi contempla la possibilitat d'organitzar Campionats del món, campionats d'Europa, lligues mundials, finals de competicions, grans meetings, etc.

4.3 Esdeveniments periòdics.

A continuació es relaciona el llistat de principals esdeveniments de caire periòdic consolidats (normalment un cop a l'any) que es celebren a la ciutat de Barcelona.

Anteriorment ja hem esmentat la relació existent entre els esdeveniments periòdics

⁷ Estudi Proposta d'esdeveniments ocasionals. Proposta d'esdeveniments de la secretaria tècnica del Pla estratègic en funció de l'impacte mediàtic, nombre d'espectadors, nombre esportistes involucrats, etc. A partir d'una base de dades proporcionada per Sportcal.

que es celebren a la ciutat i les entitats esportives. La major part d'aquests esdeveniments estan organitzats i vinculats al teixit esportiu de la ciutat.

Esdeveniment	Entitat esportiva organitzadora
Torneig de Tennis Compte de Godó (nº 11 en el rànquing de l'ATP)	Reial Club de Tennis Barcelona
GP Fórmula 1 al circuit de Montmeló	RACC
GP Espanya de motociclisme	RACC
Trial Indoor	Alesport RPM
Enduro Indoor	Alesport RPM
Supercross Internacional (Indoor)	Alesport RPM
Marató de Barcelona	Federació C. Atletisme, Comissió Marató Catalunya i Ajuntament
Jean Bouin	El Mundo Deportivo
Volta Ciclista a Catalunya	Unió Esportiva Sans (Secció ciclisme)
Torneig Ciutat de Barcelona de futbol	RC D Espanyol
Torneig Joan Gamper	FC Barcelona
Trofeu Ermenegildo Zegna	Real Club Nàutic de Barcelona
Trofeu Comte de Godó – Vela	Real Club Nàutic de Barcelona
Trofeu Freixenet	Real Club Nàutic de Barcelona
Regata Eau de Rochas	Port vell
Torneig internacional de Polo	RC Polo
Escalada Castell de Montjuïc	Esport Ciclisme Barcelona
Ciutat de Barcelona d'Esgrima XXVI Edicions	Federació Catalana Esgrima

En relació als esdeveniments que ja es celebren a la ciutat la Conferència estratègica de l'esport va suggerir:

- *Millorar la projecció dels esdeveniments de dimensió internacional que ja es celebren anualment a la ciutat.*
- *Promoure sistemes de cooperació/ compromís entre els diferents agents per a recolzar la celebració d'actes a la ciutat i potenciar els ja existents*

4.3.1 La marató

Una de les proves periòdiques que es celebren a Barcelona i que podria millorar tant el seu nivell de competició com el nombre de participants i que podria tenir un importantíssim impacte tant a nivell econòmic com a nivell d'imatge és la Marató de Barcelona.

Aquesta prova té un gran potencial per atreure un nombre molt més alt de participants. Les maratons són competicions que atreuen un gran nombre de corredors de fora de les ciutats on s'organitzen, el volum de corredors foranis pot arribar fins i tot a bastants milers, com són els casos de Berlín, Rotterdam, Londres o Nova York.

Aquest corredors solen viatjar acompanyats de llurs famílies i normalment dediquen dos o tres dies de turisme a la ciutat. Existeixen operadors turístics especialitzats en Marató que organitzen el desplaçament dels participants a les principals maratons del món. L'impacte econòmic que per a una ciutat pot tenir una marató pot ser molt important. Per exemple, s'ha estimat que la marató de Berlín té un impacte econòmic equivalent a 28,3 milions d'Euros l'any (4.707 milions de ptes.⁸).

Tenint en compte els seus atractius turístics i la potencial bellesa del recorregut, així com el prestigi internacional assolit, Barcelona hauria de millorar i atreure un més gran nombre de participants. Per exemple, la Marató de Barcelona podria assolir un nombre molt més gran de participants.

Nombre de participants a les principals maratons del món

	Participants
Barcelona	4.000
Berlín (2001)	37.800
Madrid	12.000
Londres	31.500
Rotterdam	10.000
Nova York	31.786
Chicago	31.093
Boston (2001)	14.400

Font: Sportcal, MarathonGuide.com.

La victòria de la marató *Pere Duran..*

Si no hi augmentem la presència estrangera, la carrera de BCN serà de segona divisió.

Director General de Turisme de Barcelona

La marató és una carrera de resistència. La de Barcelona, després d'esquivar dificultats i obstacles, es va plantar ahir en les 25 edicions, i ens n'hem de congratular. És, certament, un argument per a la targeta de visita esportiva de la capital de Catalunya, però el seu ha estat, ara com ara, un camí sense presses, amb mitjos progressos que no han cristal·litzat en un reconeixement internacional. Les proves de Nova York, Rotterdam, Berlín o Londres treuen uns quants cossos d'avantatge als 42,195 km de la carrera barcelonina. Estaran d'acord amb mi que la marató no és un portaveu de la nostra ciutat, no és un reclam turístic de Barcelona, com sí que ho és d'altres ciutats amb les quals ens agrada comparar-nos. Volem que ho sigui en el futur.

JO CREC QUE la marató hauria de presentar un recorregut més emblemàtic, més al·lusiu a Barcelona. Sol transcórrer per carrers poc representatius de la nostra capital turística. Se m'acut obligar un traçat pels elements identitaris de Barcelona, pel passeig de Gràcia o davant la Sagrada Família (els nostres ponts de Brooklyn), entre altres icones de l'urbanisme barceloní. És una llàstima no treure profit dels espais que converteixen la ciutat de Barcelona en un destí turístic de primer ordre.

La marató, que va néixer com a anunci de victòria, encara no ha triomfat a Barcelona.

⁸ Bernd Frick. The Berlin Marathon. A cost Benefit Analysis with special emphasis on Race Quality. (Universitat de Witten)

Segurament no s'ha dut a terme la promoció externa més adequada, l'únic mecanisme que situaria la prova darrere de l'estela de les grans cites mundials. Promoció i publicitat en premsa especialitzada i presència activa en els principals certàmens del planeta maratón són el pla ideal d'entrenament per enfortir la nostra maratón, a més a més de diners per atreure els corredors amb més bon cartell.

Avui dilluns, després de la disputa de la nostra maratón, la principal associació internacional d'operadors turístics de maratón (TOURS) celebra la seva reunió semestral a Barcelona, a invitació de Turisme de Barcelona. Es tracta de les empreses especialitzades a crear i comercialitzar paquets turístics que tenen com a destinació les principals maratons del món. La prova d'ahir, a més a més, va portar a la nostra ciutat al voltant de 2.500 persones, entre participants i acompanyants, que s'afegeixen, com a vostès no se'ls escaparà, als números del turisme a la ciutat.

ÉS UNA INICIATIVA interessant, però és insuficient si no s'acompanya de més accions. El cartell d'inscrits a Barcelona no excedeix la frontera dels 4.000 participants. Entre 2.500 i 3.000 corredors procedeixen del nostre entorn geogràfic. Si es vol incrementar els números, el nivell i el prestigi, hem de dirigir-nos als maratonians de la resta d'Espanya i d'altres països. Si no aconseguim augmentar la legió estrangera, la nostra maratón serà de segona divisió, lluny del reconeixement amb què compten altres esdeveniments esportius de Barcelona.

El Periódico. 25 març 2002.

4.3.2 El torneig Comte de Godó:

El calendari internacional de torneigs de tenis organitzat per l'ATP es classifica en quatre grans categories de torneigs per orde:

- 1 Torneigs del gran Slam,
- 2 Torneigs de la Master Series,
- 3 Torneig de la International Series Gold
- 4 Torneig de International Series.

El Torneig Compte de Godó, cal dir que és considerat com el millor torneig de la seva categoria, la International Series Gold. Per damunt d'aquesta categoria estan els master Series i el gran Slam. El calendari actual de l'ATP es troba molt atapeït i difícilment es creen noves oportunitats per aconseguir nous torneigs.

4.3.3 Trofeus Ciutat de Barcelona any 2002.

L'Ajuntament de Barcelona conjuntament amb les entitats esportives de la ciutat impulsa la celebració dels torneigs "Ciutat de Barcelona" que obligatòriament han de tenir un caràcter internacional.

A continuació es relacionen tots els trofeus Ciutat de Barcelona previstos per l'any 2002. Destaca la gran varietat d'esports i l'antiguitat d'algun d'aquests trofeus.

Trofeus Ciutat de Barcelona

ACTE	DATA	LLOC	ORGANITZA
26è. Trofeu internacional Ciutat de Barcelona ESCRIMA	8,9 i 10/02	Espanya Industrial	F.C. Esgrima
Trofeu Ciutat de Barcelona de VELA	16 al 20/03	Port Olímpic	F.C. Vela
7è. Trofeu Internacional Barcelona de REM	20/04	Moll d'Espanya	R.C. Marítim
21è. Trofeu Interna. Ciutat de Barcelona de TIR AMB ARC	5/05	Fossar Tir amb Arc Montjuïc	F.C. Tir amb Arc
Trofeu Internacional Ciutat de Barcelona de KARATE	18/05	Vall d'Hebron	F.C. Karate
10è. Trofeu Interna. Ciutat de Barcelona de HALTEROFÍLIA	26/05	Espanya Industrial	F.C. Halterofília
27è. masculí i 22è femení Trofeu Internacional Ciutat de Barcelona de TAEKWONDO	01/06	Polisportiu de la Marbella	F.C. Taekwondo
23è Trofeu Interna. Ciutat de Barcelona de NATACIÓ	11 i 12/06	Piscines Pere Tarrés	C.N. Sant Andreu F.C. Natació
Trofeu Interna. Ciutat de Barcelona de WATERPOLO JÚNIOR FEM	14,15,16/06	Piscines Picornell	F.C. Natació
18è. Trofeu Interna. Ciutat de Barcelona de PETANCA	28 a 30/06	Camp de futbol de l'Àliga	F.C. de Petanca
18è. Trofeu Internacional Ciutat de Barcelona de PENTATLÓ	29/06	Circuit Urbà	F.C. Pentatló
24è. Trofeu Interna. Ciutat de Barcelona BOWLING	8 a 14/07	Bowli. Pedralbes	F.C. Bitlles
15è. Trofeu Ciutat de Barcelona de SOFBOL	23 a 25/07	Pérez de Rozas	F.C. de Beisbol
12è. Trofeu Interna. Ciutat de Barcelona de Salts de TRAMPOLÍ	19 a 21/07	Piscines Montjuïc	F.C. Natació
MEETING INTER. ATLETISME Trofeu Ciutat de Barcelona	6/09	Estadi Olímpic	F.C. Atletisme
7è. Trofeu Interna. Ciutat de Barcelona D'SQUAIX	3 a 8/09	Maremàgnum	F.C. Esquaix
Trofeu Internacional Ciutat de Barcelona de VOLEIBOL	21 i 22/09	Vall d'Hebron	F.C. Voleibol
12è. Trofeu Ciutat de Barcelona de MITJA MARATÓ-CURSA DE LA MERCÈ	22/09	Circuit Urbà	Direcció d'Esports
12è. Trofeu Interna. Ciutat de Barcelona de TRIATLÓ	05/10	Circuit	C.N. Catalunya F.C. Triatló
10è. Trofeu Interna. Ciutat de Barcelona BÀSQUET CADIRA DE RODES	5 i 6/10	Espanya Industrial	F.C. Esports Minusvalids
39è. ESCALADA CICLISTA AL CASTELL DE MONTJUÏC	20/10	Circuit Urbà Montjuïc	Esports Ciclista de Barcelona
Trofeu Ciutat de Barcelona de POLO	18 a 27/10	Reial Club de Polo	F.C. de Polo
31è. Trofeu Internacional Ciutat de	16 i 17/11	Psg. Vall	F.C. de Judo

Barcelona de JUDO		d'Hebron	
9è. Trofeu Interna. Ciutat de Barcelona de PILOTA MA PARELLES	23 i 24/11	Centre municipal De Pilota	F.C. de Pilota
Ciutat de Barcelona de BEISBOL	2 i 3/11	Camp Municipal Beisbol	F.C.Beisbol
17è. Trofeu Interna. Ciutat de Barcelona de TENNIS TAULA	30/11 1/12	Col·legi Jesús i Maria	F.C.Tennis Taula
79è. JEAN BOUIN Trofeu Internacional Ciutat de Barcelona	1/12	Circuit Urbà	Mundo Deportivo
Trofeu Internacional Ciutat de Barcelona de BADMINTON	15/12	Pavelló de la Marbella	F.C. Badminton
12è. Trofeu Internacional Ciutat de Barcelona d'ESCACS	15/12 16/12	Cotxeres Sant	F.C. Escacs
Torneig Ciutat. Barcelona de Futbol		Estadi Lluís Comanys	RCD Espanyol

Font: Ajuntament de Barcelona

4.4 Esdeveniments singulars

Finalment definim com a **esdeveniment singular** aquell esdeveniment esportiu considerat únic en el món que, pel seu impacte mediàtic mundial i el seu caràcter únic, singularitza una ciutat a la qual queda associat a escala mundial. Ens estem referint a esdeveniments i ciutats com per exemple Wimbledon (Londres), la Marató de NY (Nova York), Les 500 milles d'Indianàpolis, La copa Amèrica (San Diego i Aukland), Roland Garros (Paris), Augusta (Master de Golf).

Tanmateix, es constata que Barcelona no té cap esdeveniment de primer nivell quant a impacte mediàtic mundial que singularitzi la ciutat en aquests sentit.

En els treballs previs del pla, s'ha suggerit com a possibles propostes:

- *Nous esdeveniment / competició esportiva de caràcter únic que singularitzi la ciutat*

4.5 Nous esdeveniments a la ciutat

Tanmateix, l'organització d'esdeveniments esportius no és l'única forma de lideratge. La presència de Barcelona en el context internacional pot passar per la innovació en el concepte "esport" per tal d'esdevenir líder de *noves formes de fer esport* on es tingui molt present conceptes com participació i esport per a tothom. Cal doncs aprofundir, innovar en aquesta vessant i donar suport a les noves iniciatives que van sorgint en aquest sentit.

Una de les tendències detectades en relació a nous esdeveniments és la creixent importància de les competicions – de participació oberta o de turisme practicant – com per exemple els Jocs de Polícies i Bombers, les maratons, triatlons, etc.

Un camp que també cal tenir en compte és el d'organització d'esdeveniments relacionats amb la temàtica esportiva, però que no són estrictament esdeveniments esportius: en aquest cas ens referim a l'organització de congressos de l'esport, simposiums, workshops, clínics. etc.

5. Instal·lacions esportives de primer ordre.

La pràctica esportiva requereix de bones instal·lacions per a la celebració de les competicions. Una de les condicions necessàries per a atreure esdeveniments esportius és, doncs, la disponibilitat d'infraestructures esportives capacitades per a acollir competicions de caràcter mundial amb una altíssima exigència de qualitat, capacitat, seguretat, accessibilitat, condicions tècniques per als media, etc. En aquest sentit, l'herència del Jocs Olímpics és fonamental perquè la ciutat de Barcelona estigui en una posició competitiva molt avantatjosa en relació amb altres ciutats. L'organització d'unes Olimpíades equival a organitzar simultàniament 28 mundials esportius masculins i femenins a la vegada. El fet que Barcelona ho realitzés brillantment l'any 1992 ha suposat la disponibilitat d'unes infraestructures de primer nivell que, a més, han pogut ser conegudes i valorades positivament pels responsables esportius mundials.

5.1 L'Anella Olímpica

D'entre totes les infraestructures, destaquen les que estan concentrades a l'anella olímpica de Montjuïc: Palau Sant Jordi, Piscines Picornell i Estadi Olímpic, entre d'altres.

Barcelona Promoció SA, facilita l'organització d'esdeveniments – no únicament esportius – a les principals instal·lacions que gestiona: Estadi Olímpic, Velòdrom d'Horta, Palau Sant Jordi i Palau dels Esports.

Instal·lacions olímpiques gestionades per Barcelona Promoció S.A. Nombre d'actes i espectadors, 2001.

	Tipus	TOTAL	Actes musicals	Actes esportius	Actes familiars	Actes diversos
TOTAL	Actes	319	73	66	19	161
	Espectadors	1.954.967	378.546	760.978	387.830	427.613
Velòdrom d'Horta	Actes	16	1	7	0	8
	Espectadors	113.208	1.350	103.155	0	8.703
Palau d'Esports	Actes	87	49	12	10	16
	Espectadors	146.891	81.013	23.675	14.830	27.373
Palau Sant Jordi	Actes	131	23	11	7	90
	Espectadors	785.018	296.183	80.450	38.000	370.385
Estadi Olímpic	Actes	85	0	36	2	47
	Espectadors	909.850	0	553.698	335.000	21.152

Font: Barcelona Promoció.

És interessant remarcar que el Palau Sant Jordi és membre permanent de l'associació "European Arenas Association" i juntament amb el Pavelló Vista Alegre de Madrid són les úniques instal·lacions esportives espanyoles adherides a aquesta important associació.

Cal assenyalar, per últim, que arran de la celebració dels Jocs Olímpics, Barcelona va aconseguir localitzar a ciutats veïnes les instal·lacions esportives especialitzades en

determinats esports que, per raons d'espai o físiques, no podien celebrar-se dins de la ciutat de Barcelona.

A través de la cooperació amb les subseus olímpiques, es va poder dotar a l'entorn metropolità i a Catalunya d'una xarxa d'equipaments de primer orde: per exemple, el Canal Olímpic localitzat a Castelldefels, les galeries de Tir a Mollet, el piragüisme en Aigües Braves a la Seu d'Urgell, l'estadi Olímpic de Terrassa, el Pavelló Olímpic de Badalona, l'estadi de Beisbol de Viladecans, etc.

5.2 El Circuit de Catalunya a Montmeló

Finalment, en el camp de les instal·lacions esportives, cal destacar la importància que per al món dels esports del motor ha tingut la construcció del circuit de Catalunya a Montmeló i el gran impacte mediàtic a nivell mundial que suposa que anualment es celebri una prova del Campionat del Món de Motociclisme i d'Automobilisme.

Segons la informació realitzada per la firma d'experts nord americana William Lilley i Laurence J. De Franco, l'impacte econòmic de les activitats que es duen a terme en el Circuit de Catalunya durant el Gran Premi de F1 i el GP de Motos és d'uns 65.100.000 € (10.838 milions de Ptes.). Aquest impacte té en compte el percentatge de visitants estrangers i nacionals d'ambdues competicions (el 80% en el cas de la F1 i el 20% en el cas de les motos) i les despeses mitjanes en restaurants, hotels, compres, benzines i altres. També s'estima que l'impacte econòmic global de totes les activitats que es duen a terme en el circuit de Catalunya al llarg de l'any s'elevi al voltant de 84.100.000 €, (14.000 milions de ptes.). Es calcula que cada persona que ve al GP de F1 es gasta al voltant de 225 € (37.425 Ptes.), 103,8 € (17.272 ptes.) en el cas del GP de motociclisme.

Els dies de GP de F1 es genera activitat hotelera des de Girona fins a Lloret, Sitges, Manresa i Vic a l'interior. En canvi el públic de motocicletes tendeixen a allotjar-se en càmpings propers al circuit. El GP de F1 sol atreure molta activitat gràcies a la seva comercialització a través de paquets turístics especialitzats que assegurin que es pugui arribar arreu del món.

Cal tenir en compte que durant l'any 2001 es varen realitzar activitats els 351 dies de l'any. Les principals curses esportives que es celebren són els ja esmentats GP de F1, el GP de Motos, diverses proves dels campionats d'Espanya i Catalunya de motociclisme i automobilisme, dues proves de 24 hores (d'automobilisme i de motociclisme); un GP de Camions.

El crecimiento que se ha producido en los días de ocupación del circuito (el 90% del año tiene actividad), su diversificación (hay también cursillos de conducción, carreras atléticas y ciclistas, presentaciones de coches, reuniones de empresas, convenciones), el aumento progresivo del público (este año 198.000 espectadores pasaron por el circuito durante los tres días del GP de Cataluña de F-1) y la incidencia económica en el Valles Oriental y Barcelona son realidades palpables.

'El impacto es tan importante para Montmeló como para Barcelona y el resto de Cataluña. Pero es algo que no puede evaluarse'. Las imágenes del Gran Premio de F-1 que aparecen por televisión son transmitidas en más de 200 países.⁹

⁹ El País. 20 de Novembre de 2001.

5.3 La Fira de Barcelona i l'esport.

La Fira de Barcelona és també una infraestructura complementària a les instal·lacions esportives atès la important activitat firal que es desenvolupa en relació als sectors relacionats amb l'esport.

La Fira de Barcelona desenvolupa al llarg del calendari anual diverses fires relacionades amb l'esport. L'espai firal barceloní és el líder espanyol quant a activitat firal relacionada amb el món de l'esport.

Fires relacionades amb l'esport. Dades de l'any 2001-2002.

Nom de la Fira	Temàtica	Freq.	Nº Visitants	Nº Expositors	Superf. Contrda.
Barcelona European Golf Show'01	Saló Internacional del Golf	Bienal	25.477	286	3.576
Saló Nàutic Internacional'01	Vela i altres esports nàutics	Anual	141.104	1.303	48.365
Saló de l'Automòbil'01	Atomobilisme	Bienal	876.225	234	60.915
Nivalia'01	Esquí, neu i lleure	Anual	15.545	415	1.609
Planet Futbol '02	1r Saló Internacional de Futbol. A partir de 2002.	Anual	250.000	250	40.000
Sport'01	Saló Internacional Esport	Anual	5.236	2.000	11.146

Font: Fira de Barcelona.

L'activitat Firal a Barcelona és molt important, segons un estudi elaborat per KPMG l'any 1999 per encàrrec de l'Associació de Grans Recintes Firls Europeus (EMECA), valorava l'impacte econòmic de la Fira de Barcelona en més de 180.000 milions de pessetes. Una creació de riquesa que manté 30.590 llocs de treball i equival al 0,18% del PIB total espanyol i al 0,95% total de Catalunya.

És interessant remarcar la celebració per primer cop a la Fira de Barcelona del Primer Saló Internacional de Futbol el mes de febrer de 2002. Aquest certamen va tenir una contractació de més de 40.000 m² d'exposició, uns 250 expositors i uns 400.000 visitants. Planet Futbol és una Fira única en el món i ha esdevingut un punt de trobada tant pels professionals europeus i llatinoamericans, així com pels aficionats a aquest esport.

5.4 Nous projectes

5.4.1 Projecte de l'àrea del FC Barcelona

Un dels principals projectes que, des del punt de vista de l'esport, tindrà un impacte més gran en l'atractivitat de la ciutat, és el projecte Barça 2000.

Es tracta de la transformació de l'àrea que envolta l'actual Estadi del Futbol Club Barcelona en un parc temàtic sobre l'esport i un centre d'oci i comerç. Aquests espais combinarien, l'oci amb la cultura i l'entreteniment tot relacionat amb el món de l'esport, però especialment amb el món del futbol i el FC Barcelona.

Atès la important oposició veïnal, aquest projecte ha estat revisat i modificat

profundament. Finalment ha estat inclòs dins de la reordenació urbanística global de l'àrea del Portal del Coneixement – Les Corts.

Dins d'aquesta operació actualment en estudi i pendent d'aprovació s'inclourien les següents actuacions:

- Zona Polivalent amb un Hotel, les Oficines del Club, zona de fitness, etc.
- Zona Cultural on s'ubicarien el Museu del FC Barcelona, el Museu de l'Esport, un Museu del Comitè Olímpic Internacional, el Pavelló del centenari i la Botiga del FC Barcelona.
- Zona Bulevard on es situarien les botigues i els restaurants.
- Zona d'entreteniment: Cinemes, el pavelló mundial de l'esport i el Pavelló mundial del cinema.

"Un dels projectes més interessants de Barcelona és el projecte del FC Barcelona de construir un parc d'oci relacionat amb l'esport. Potencialment el parc té implicacions positives i negatives per a la ciutat. Probablement, aquest complex generarà turisme addicional a la ciutat i consolidarà la imatge esportiva de la ciutat. A més, beneficiarà al FC Barcelona i ajudarà a la gestió del club per a mantenir la seva posició entre els primers d'Europa sense necessitat de canvis en l'estructura organitzacional"¹⁰.

Un dels principals reptes per dur a terme aquest projecte és la col·laboració entre els diferents actors.

No obstant, el govern local encara afronta el repte d'enfortir la relació amb un dels actors més importants en relació a l'esport i el marketing: el FC Barcelona. Si bé aquest club de futbol és un element essencial de la imatge esportiva de la ciutat, està insuficientment present en el marketing intern i extern de la ciutat. Tanmateix, s'observen avenços en positiu al respecte. El possible desenvolupament del Parc temàtic del FC Barcelona enfortirà les relacions entre la ciutat i el club. Ambdós actors haurien d'adonar-se que es necessiten mútuament per assolir els seus objectius a llarg termini".

5.4.2 Hipòdrom de Catalunya

Una de les poques grans infraestructures esportives de la qual Barcelona està mancada, és la d'un Hipòdrom. Existeixen projectes per a la construcció i localització d'aquesta instal·lació. La Generalitat de Catalunya, a través del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, està estudiant aquest important projecte. Un dels possibles llocs on s'ha anunciat la seva localització és Sant Pere de Ribes, a la comarca del Garraf.

La construcció de l'Hipòdrom ajudaria enormement al desenvolupament de tot el sector esportiu relacionat amb el món del cavall.

¹⁰ Leo van den Berg i altres. "Sports and City Marketing in European Cities". Euricur, Rotterdam, 2000.

6. Clubs i esportistes amb més impacte, projecció i nivell de competitivitat: El Futbol Club Barcelona.

Un altre conjunt d'esdeveniments que es duen a terme a la ciutat amb certa periodicitat i amb un gran ressò són els partits regulars en competicions internacionals dels diferents clubs esportius de la ciutat.

La imatge esportiva de la ciutat està en gran part associada al Futbol Club Barcelona i al seu rendiment i presència en les competicions europees. Cal esmentar la singularitat d'aquesta institució atès l'alt nivell de competició assolit en les 4 principals modalitats esportives professionals: Futbol, bàsquet, handbol i Hoquei patins. El caràcter polisportiu del FC Barcelona és un dels elements més característics i singulars d'aquest club en relació amb clubs d'altres ciutats.

Per exemple, la presència de les diferents seccions del FC Barcelona a les competicions europees implica la celebració, cada any, de partits amb un impacte mediàtic força important que sovint comporten l'atracció de seguidors i visitants a la ciutat.

Per exemple, s'estima que la semifinal de la Champions League celebrada al Nou Camp entre el FC Barcelona i el Reial Madrid el febrer de l'any 2002 va tenir una audiència televisiva mundial en directe de 500 milions de persones.¹¹

El futbol és l'esport que té un impacte més gran en els mitjans de comunicació. En aquest sentit, la presència del RCE Espanyol també té una gran incidència.

Segons l'estudi de la Universitat Pompeu Fabra "La imatge de Catalunya a les televisions d'àmbit estatal", el FC Barcelona constitueix el principal contingut informatiu dels noticiaris relacionats amb Catalunya.

La presència continuada del FC Barcelona a la màxima competició europea – La Lliga de Campions – és de vital importància per a la imatge de la ciutat. Els partits d'aquesta competició que es celebren a la ciutat poden esdevenir – especialment si es tracta, per exemple, de semifinals – els esdeveniments esportius amb més projecció i audiència que es celebren a la ciutat durant l'any.

El FC Barcelona és el 8è Club del món quant a pressupost, segons un estudi de la consultora Deloitte & Touch elaborat l'any 2002.

Clubs de Futbol amb pressupostos més alts

1, Manchester United	182,8
2, Real Madrid	162,0
3, Bayern Munich	143,1
4, Ac Milan	140,2
5, Juventus	138,1
6, SS Lazio	124,1
7, Chelsea	119,9
8, Barcelona	117,5

¹¹ Sportcal.

9, Inter Milan	107,7
10, AS Roma	100,2

Font: Deloitte & Touch

En relació al Bàsquet, a part del FC Barcelona, a nivell de regió metropolitana destaca el Club Joventut de Badalona, que ha estat l'únic club català que ha guanyat la Final Four Europea de Bàsquet.

La presència esportiva de la ciutat també és molt important en el waterpolo amb equips com el CN Barcelona, el CN Catalunya, el CN Barceloneta o el Mediterrani.

Cal destacar la importància d'alguns dels clubs femenins de la ciutat com per exemple, en la categoria de bàsquet femení, La Universitat de Barcelona, l'Agrupació Atlètica Catalunya (Atletisme).

Quant a esports d'equip, destacar que l'únic equip espanyol que participa a la Lliga Mundial de Futbol Americà és el Barcelona Dragons. Barcelona va ser escollida per la Lliga de Futbol Americà per a localitzar un equip professional d'aquesta modalitat esportiva americana, conjuntament amb altres ciutats europees: Frankfurt, Londres i Amsterdam. Si bé el futbol Americà és una modalitat esportiva no tant popular com d'altres, si té un important impacte mediàtic als Estats Units.

Pel que fa als esports de caire individual cal destacar l'excel·lència esportiva de la ciutat de Barcelona i les seves escoles en el camp del tennis, sens dubte les millors d'Espanya.

Un altre camp on la ciutat destaca és en les competicions esportives de motor, especialment en el motociclisme, amb la major part d'equips professionals d'aquesta especialitat i amb una important tradició que té molta relació amb la localització, a l'entorn de la ciutat de Barcelona, dels principals fabricants de motocicletes, enginyers, etc.

Pel que fa als esports individuals, cal destacar el gran nivell assolit pels tennistes catalans, homes i dones. La seva progressió i grans actuacions en un dels esports amb més presència mediàtica és un gran element de projecció per a la ciutat de Barcelona. Tothom associa Barcelona a una ciutat on es "fabriquen" tennistes de gran categoria. Les diferents escoles de tennis de la ciutat acullen no només tennistes de la resta d'espanya, sinó que també atreuen un important nombre de tennistes d'arreu del món.

Altres esports en què destaquen esportistes individuals són el de la natació sincronitzada i del patinatge de rodes.

7. Capacitat organitzativa

Un dels principals requisits per que una ciutat sigui atractiva des del punt de vista esportiu és la seva capacitat organitzativa. La celebració d'esdeveniments esportius sol ser un repte organitzatiu per a les ciutats que acostumen a involucrar un gran nombre d'actors amb interessos diversos: Ajuntament, clubs esportius, sponsors, hotelers, gestors d'instal·lacions esportives, organitzacions de voluntaris, infraestructures de transports... La gestió correcta dels interessos de tots els actors implicats representa una gran exigència i capacitat organitzadora de la ciutat, qualitat que Barcelona posseeix.

Cada cop més, les regions metropolitanes necessiten organitzar-se més bé per millorar la seva posició competitiva. La Prosperitat (Futura) d'una regió o ciutat depèn en gran part de la seva capacitat organitzativa, que és l'habilitat d'implicar tots els actors involucrats i, amb el seu ajut, generar noves idees tot desenvolupant i implementant una política encaminada a donar resposta als reptes fonamentals i a crear les circumstàncies per a un desenvolupament sostenible.

La capacitat organitzativa de les ciutats depèn de la visió i de l'estratègia, de les xarxes de cooperació públic - privada, del lideratge, del suport polític i de la societat, de les condicions econòmiques i especials de la ciutat.¹²

En la mesura que un esdeveniment esportiu complex s'organitza d'una forma exitosa facilita, en el futur, l'atracció de nous esdeveniments, atesa la confiança generada i la garantia d'èxit que ofereix als estaments esportius encarregats d'atorgar l'organització d'aquests actes.

És per això que un dels principals llegats dels Jocs Olímpics ha estat el seu èxit organitzacional que ha servit d'aparador internacional per demostrar la capacitat organitzativa d'una ciutat en un esdeveniment tant complex com uns jocs olímpics. Entre els principals factors organitzatius es poden destacar: la cooperació interinstitucional, la cooperació pública-privada, la qualitat dels recursos humans, el lideratge institucional, etc.

La capacitat organitzativa de la ciutat de Barcelona no ha quedat només provada amb l'èxit dels Jocs Olímpics, sinó també amb l'organització posterior de nombrosos esdeveniments esportius. La innovadora forma organitzacional del JJOO de Barcelona ha estat estudiada per importants experts fins al punt que han batejat com a "Model Barcelona" els models organitzacionals dels Jocs Olímpics basats en la nostra experiència .

La capacitat organitzativa d'una ciutat està estretament relacionada amb l'existència d'una tradició organitzativa a la ciutat a tot els nivells. Aquesta tradició ha consolidat un conjunt de persones amb un altíssim grau d'experiència i amb importants contactes esportius a nivell internacional en un gran nombre de disciplines esportives, que ha ajudat a refermar el prestigi organitzatiu de la ciutat.

Finalment esmentar que de la mateixa manera que l'èxit organitzatiu facilita la futura organització d'esdeveniments, un fracàs organitzatiu o una imatge associada a problemes esportius (com per exemple violència esportiva, etc.) pot perjudicar negativament la futura organització d'esdeveniments.

---

¹² Leo Van den Berg. "Sports and City Marketing in European Cities" (Euricur, Rotterdam, 2001)

1.2 Barcelona seu d'organismes esportius internacionals.¹³

---

¹³ Aquest apartat és compartit amb l'Eix 2. Barcelona com a centre direccional d'activitats econòmiques i de coneixement relacionades amb l'esport

8. L'atractivitat de la ciutat

Un dels elements que pot ajudar a la ciutat de Barcelona en la seva projecció exterior és la possibilitat d'atraure l'establiment de seus internacionals d'organismes i associacions relacionades amb l'esport.

Actualment l'organisme internacional relacionat amb l'esport amb seu a Barcelona amb més projecció i incidència és la seu de l'Eurolliga de Bàsquet que té les seves oficines en el complex esportiu del Palau Sant Jordi.

Cal destacar també que Barcelona és la seu de l'Associació de Clubs de Bàsquet espanyola (ACB) que és qui organitza la competició de la lliga professional de bàsquet a Espanya i l'ASOBAL, l'associació que organitza la lliga professional d'handbol a Espanya. Per tant, Barcelona és seu de dos de les tres lligues professionals que existeixen a Espanya.

Barcelona també és la seu d'una de les dues oficines que la lliga de Bàsquet Professional Americana té a Europa, l'altre seu és a París.

Quant a Federacions internacionals, Barcelona compta amb la seu de la Federació Internacional de Patinatge sobre rodes.(FIRS)

A nivell Espanyol, el nombre de federacions Espanyoles amb seu a Barcelona és també força limitat. La major part es localitzen a Madrid. A Barcelona tenen les seus la Federació Espanyola de **Tennis**, la federació espanyola **d'activitats subaquàtiques**, la federació espanyola **d'espeleologia**, la federació espanyola **d'esquí nàutic**, la federació espanyola de **muntanya i escalada**, i la federació espanyola de **padel**.

Barcelona és també la seu de la Confederació Europea d'Esports i Salut (CEES). El CAR de Sant Cugat es postula, així mateix, com seu permanent d'una xarxa internacional de centres d'Alt rendiment.

Quant a federacions internacionals, el principal lloc de localització d'aquestes organitzacions és Suïssa, especialment la ciutat de Laussane. La proximitat amb la seu de CIO i l'especial estatus jurídic i financer d'aquest país han propiciat aquesta concentració. Un altre país que concentra un important nombre de seus esportives és el Regne Unit. També trobem federacions internacionals a Itàlia, França, Montecarlo, Bèlgica, Hongria, Alemanya, Corea, Madrid (Federació mundial de Karate), Holanda, EEUU, Canadà, Irún (Pilota Basca) i Irlanda.

El principal factor que pot fer que una organització o associació internacional del món de l'esport es decideixi localitzar en una ciutat és bàsicament la facilitat per establir-s'hi: això inclou la garantia d'un estatus jurídic especial (protegit) i les facilitats financeres fiscals (bonificacions, exempcions fiscals, etc.). També la concentració o presència d'altres organismes similars.

A continuació es descriuen altres factors d'atractivitat d'una ciutat, des del punt de vista empresarial per a establir una seu a Barcelona. Gran part d'aquests factors d'atractivitat – com per exemple la qualitat de vida – també són compartits per les organitzacions i associacions internacionals relacionades amb l'esport per establir la seva seu a una ciutat.

D'acord a la classificació de les ciutats europees més atractives per localitzar una activitat econòmica, elaborat per Healey and Baker l'any 2000, la ciutat de Barcelona es situava en sisena posició.

Evolució del Rànding de ciutats més atractives per localitzar un negoci de Healey and Baker.

Ciutat	1990	2002
Londres	1	1
París	2	2
Frankfurt	3	3
Brussel·les	4	4
Amsterdam	5	5
Barcelona	11	6

Font: European cities Monitor. Healey & Baker. Any 2002.

Durant la dècada dels noranta la ciutat de Barcelona és una de les que més ha millorat la seva posició competitiva. L'any 1990 figurava en onzena posició, mentre que l'any 2002 havia avançat fins al sisè lloc. Dels diferents aspectes que es valoren de les ciutats, Barcelona té la millor valoració quant a la qualitat de vida pels treballadors.

Un dels aspectes que més es valoren a l'hora de localitzar noves activitats econòmiques és la qualitat de vida de la ciutat. Sovint les noves activitats relacionades amb una bona part de l'economia de l'esport requereixen de personal molt qualificat, que és necessari atreure de fora. Per aquest motiu és important el factor de la qualitat de vida, per convèncer als empleats potencials.

Aquest factor, juntament amb la imatge i posicionament avantatjós de la ciutat de Barcelona en relació al món de l'esport, fa de Barcelona un lloc idoni per la localització de noves activitats econòmiques, de coneixement, de recerca i desenvolupament relacionades amb l'esport, ja sigui amb una vocació orientada al mercat local o amb una vocació internacional.

Segons un Informe realitzat per Barcelona Activa, el CIDEM (Centre d'Innovació i desenvolupament Empresarial de la Generalitat de Catalunya) i la consultora KPMG sobre la satisfacció dels directius de les companyies estrangeres establertes a Barcelona, **els principals factors de satisfacció** en relació a la ciutat eren els següents:

- Situació geogràfica
- Qualitat de Vida
- Imatge de la ciutat
- Oferta d'Oci
- Bona acollida
- Cobertura sanitària
- Estabilitat política

- Caràcter treballador
- Clima laboral
- Preparació Universitària

Mentre que **els principals factors d'insatisfacció** eren els següents:

- Política de recolzament a la inversió
- Oportunitats d'aliances
- Col·laboració Universitat Empresa
- Disponibilitat de sòl
- Facilitat de connexions ferroviàries
- Disponibilitat de naus
- Accessibilitat a l'habitatge
- Entorn fiscal
- Relacions amb els agents immobiliaris

Com a **principals punt febles** de la ciutat s'assenyalen alguns factors infraestructurals:

- La manca de connexions intercontinentals de l'aeroport de Barcelona amb Amèrica. Actualment només hi ha un vol amb Nova York, que es realitza de Març a Octubre. Tanmateix, l'ampliació de l'aeroport amb la construcció d'una tercera pista, i l'ampliació dels terminals en els propers anys, podria millorar la situació i replantejar les connexions intercontinentals des de El Prat.
- D'una altra banda, els retards en la construcció del Tren d'Alta Velocitat que ha de connectar Barcelona amb la frontera francesa també són un factor negatiu. En un principi estava prevista la connexió l'any 2004, però de moment no està garantida abans del 2006.
- Si bé les infraestructures de comunicacions són avui un important fre, els projectes en marxa podrien situar la ciutat en l'horitzó de l'any 2007 en una situació molt més favorable.
- El fet que Barcelona estigui considerada com una bona ciutat per la localització d'activitats econòmiques en general, en el context europeu; la situació es més favorable si es té en compte des del punt de vista de les activitats relacionades amb el món de l'esport, atès la important relació de la ciutat en aspectes esportius.

9. La capacitat organitzativa de Barcelona.¹⁴

Un dels principals projectes, tant a la conferència estratègica, com a les comissions permanents de l'eix 1 del pla estratègic ha estat:

- **Organització.** *Impulsar la posada en marxa d'una entitat de cooperació pública-privada (institucions públiques catalanes, sectors empresarials, federacions esportives, grups de comunicació).*
- **Creació d'una entitat/organització/fundació** *encarregada de promoure les diferents candidatures de Barcelona com a ciutat seu d'esdeveniments esportius i ciutat on localitzar l'establiment d'institucions esportives de caire internacional.*

9.1 L' experiència d'altres ciutats

Algunes ciutats, conegudes arreu del món per la seva relació amb l'esport i per ser considerades com a ciutats acollidores d'esdeveniments esportius, han desenvolupat una acció planificada de "city marketing" esportiu amb la creació d'organismes ad hoc encarregats d'atreure esdeveniments esportius mitjançant la presentació de candidatures i la promoció i l'enfortiment del teixit esportiu de la ciutat.

A continuació, s'explica el cas de l'organisme creat a la ciutat de Rotterdam.

9.1.1 Rotterdam TOP Sports.¹⁵

L'any 1991, la ciutat de Rotterdam va crear la fundació Rotterdam Top Sports. El seu objectiu principal és afermar i millorar l'esport d'alt nivell de la ciutat de Rotterdam i atreure competicions per a la ciutat. Rotterdam Top Sports col·labora amb l'Ajuntament de la ciutat, les federacions nacionals holandeses, les principals companyies de la ciutat, els centres educacionals i els mitjans de comunicació amb aquesta finalitat. Els principals ingressos d'aquesta fundació provenen del pressupost municipal i de l'esponsorització de companyies.

Una de les principals finalitats de Top Sports és atreure esdeveniments a la ciutat, com per exemple en els darrers anys han estat l'eliminatòria de la Copa Davis, les finals de la lliga mundial de Volei, les finals del campionat d'Europa de Futbol de l'any 2000, etc. També dona suport i enforteix les proves regulars que es celebren a la ciutat, com per exemple el torneig de Beisbol, el campionat de tennis de Rotterdam, etc.

Quant a temes d'infraestructures, Rotterdam Top Sports dona suport a clubs i organismes amb alt nivell de competició. Recolza programes d'entrenament per a joves per mantenir alts nivells de competitivitat, organització de competicions, allotjament, facilita esponsorització, activitats promocionals i de divulgació, proporciona ajut mèdic, etc.

Com a conseqüència de la gran demanda d'ajut per part del teixit esportiu de la ciutat, Rotterdam Top Sports s'ha concentrat en determinats esports claus amb gran nivell de potencial: Bàsquet, hoquei, voleibol, tennis de taula, beisbol, etc. Cada esport està lligat a un club de la regió de Rotterdam que rep ajut financer de la fundació. A canvi,

¹⁴ Aquest apartat és compartit amb l'Eix 2. Barcelona com a centre direccional d'activitats econòmiques i de coneixement relacionades amb l'esport

¹⁵ Leo Van den Berg. "Sports and City Marketing in European Cities" (Euricur, Rotterdam, 2001)

la fundació pot demanar com a contrapartida als esportistes ajut en determinades accions per tal de promoure la pràctica esportiva a barris deprimits. L'únic esport que no està inclòs en aquesta Fundació és el futbol per l'alt grau de compromisos dels futbolistes professionals amb als seus clubs i esponsors.

La Fundació també promou la pràctica d'esports individuals i ha promogut la construcció d'equipaments on es pugui combinar la pràctica esportiva i l'educació (amb cooperació amb les escoles de la regió), així com centres de medicina esportiva com el centre de Medicina esportiva de Rotterdam, que forma part de la fundació. Finalment, Rotterdam Top Sports col·labora i aconsella als organitzadors d'esdeveniments i associacions esportives de tota la regió.

Per un altre cantó, la Fundació forma part d'una xarxa d'organismes locals que estan compromeses amb accions de "city marketing".

9.1.2 L' oficina de la precandidatura Madrid 2012.

L'Ajuntament de Madrid ha creat una oficina de la candidatura Madrid 2012, que s'ha fixat com a objectiu constituir-se oficialment com a ciutat espanyola candidata per als JJOO del 2012, promovent la ciutat com a ciutat de referència en l'esport mundial. Per assolir aquest objectiu, una de les principals funcions de l'oficina és l'atracció d'esdeveniments esportius per a la ciutat. A efectes pràctics, la oficina Madrid 2012 funciona com un organisme encarregat de presentar candidatures per atreure competicions.

En el cas de Barcelona, seria factible la creació d'un organisme similar i que treballés amb institucions existents actualment, com per exemple Turisme de Barcelona o Barcelona Promoció.

La creació d'aquest organisme hauria de ser suficientment flexible com per permetre, per una banda, la promoció de les candidatures, i per l'altra, la cerca del finançament públic i privat per tal de promoure les candidatures i, fins i tot, finançar part dels esdeveniments que s'obtinguessin.

Algunes de les finalitats d'aquest organisme podrien ser:

- Suport tècnic (recerca, selecció) a la captació d'esdeveniments .
- Potenciar les sinergies i la complicitat ciutadana entorn dels principals esdeveniments esportius de la ciutat (p.e. programació del calendari de les fires, esdeveniments esportius, etc.)

9.2 Acció de lobby

Una altra de les propostes que ha gaudit de més consens a la conferència d'exploració estratègica de febrer de 2002 ha estat la constitució d'un "**Grup d'opinió**" o entitat amb la presència dels principals gestors i organitzadors d'esdeveniments esportius de la ciutat de Barcelona, representants dels clubs i principals "actors" de la ciutat amb capacitat d'incidència en relació a l'esport.

Els Objectius proposats d'aquest grup d'opinió o "lobby" serien:

- Punt de trobada del sector esportiu públic i privat de la ciutat. Hauria d'incorporar els principals agents que estan en el món de l'esport a la ciutat, és a dir, els

principals clubs, els organitzadors d'esdeveniments esportius, els gestors de les principals instal·lacions de la ciutat, les institucions, els principals patrocinadors esportius, els principals mitjans de comunicació amb interessos en el món de l'esport, la universitat i els centres d'innovació esportiva, etc.

- Creació d'opinió.
- Promoure la reflexió.
- Impulsar una política de "networking" o de "lobby", a partir de la xarxa de relacions internacionals dels clubs, dirigents, administracions i gestors esportius

Un dels possibles models a seguir per part d'aquest grup d'opinió seria el mateix que desenvolupa el Centre d'Economia en l'àmbit econòmic.

9.2.1 El Cercle d'Economia com a referent

La proposta del cercle de l'esport de la Ciutat de Barcelona té com a mirall experiències existoses i amb tradició similars a la ciutat en el camp de l'economia, com és el cas del Cercle d'Economia.

*El **Cercle d'Economia** es va fundar l'any 1958 a Barcelona. Va néixer amb l'objectiu de contribuir a modernitzar la vida econòmica i social espanyola, fomentant els desigs de liberalització i obertura i d'afavorir la integració del nostre país en la nova Comunitat Europea de nacions lliures i desenvolupades que es creava amb motiu de la signatura del Tractat de Roma.*

La recerca constant de diàleg i impuls d'iniciatives innovadores va permetre al Cercle guanyar credibilitat i desenvolupar-se als anys seixanta. (...)

Si bé el nucli bàsic dels seus fundadors està format per empresaris, el Cercle no ha estat mai una organització empresarial, atès que des dels seus inicis també va integrar a professionals i economistes, del món de l'empresa o de la Universitat i a tècnics de l'Administració.

Sens dubte, la dinàmica d'empresaris, economistes, professionals i tècnics de l'administració, constitueix una de les característiques principals de l'entitat, ja que això permet que es converteixi en un lloc de diàleg i discussió entre diferents grups socials, i alhora s'allunya de plantejaments sectorials o de defensa d'interessos concrets.

El Cercle d'Economia està format per socis individuals i entitats col·laboradores que constitueixen els pilars bàsics de la institució. Els socis nous són avalats per dos membres de la institució i acceptats sense oposició pels membres de la Junta. El cens actual supera els 1.300 socis. (...)

El fet de ser una entitat pluralista en la qual participen activament persones de diferents ideologies i ocupacions ha suposat que, des del primer moment, es caracteritzi per la seva independència de criteris. (...)

Principals activitats:

Un lloc de trobada

El Cercle es dedica a promoure l'expressió d'opinions. El debat i el diàleg social han fet de la nostra institució un fòrum prestigiós. Com a nucli de llibertat i confluència, el Cercle ha estat també al llarg de la seva història una significativa via d'expressió i de confrontació de noves idees. (...)

Un centre d'opinió

Per vocació i pel tarannà dels seus associats, el Cercle d'Economia dedica especial

atenció preferent a l'estudi de temes econòmics i socials des d'una perspectiva suficientment àmplia i profunda com per a involucrar i interessar a tots els agents de l'activitat econòmica i social. Així doncs, amb la finalitat de poder respondre a aquestes inquietuds, el Cercle es constitueix en un centre d'opinió.

Un nucli promotor d'iniciatives col·lectives.

El Cercle , s'ha caracteritzat per promoure iniciatives d'interès general, alhora que ha posat en marxa projectes per a fomentar el progrés polític, econòmic i social. El Cercle ha mantingut una actitud activa davant la presa de decisions dels diferents agents públics, el que ha fet que, lluny d'esperar les actuacions d'aquests, ha mirat de donar-los a conèixer les opinions i les iniciatives que des del Cercle s'han cregut necessàries.

Així s'ha posat de manifest en casos tan significatius com la redacció i impuls del "Document dels 13" (sobre la incorporació d'Espanya en la C.E.E.), l'estudi elaborat en l'any 1973 sobre "Gestión o caos: el Área Metropolitana de Barcelona", l'impuls de l'Associació "Barcelona Centro Financiero Europeo" o l'Asociación Española para el Mecenazgo Empresarial (Aedme) i el Cercle de Cultura.

Activitats:

- Reunions Cercle d'Economia (abans Reunions Costa Brava)
- Conferències i Taules Rodones
- Opinions Cercle d'Economia
- Reunions de treball
- Trobades del Cercle

9.3 La imatge de Barcelona com a ciutat de l'esport

En un context urbà tant competitiu com el que ens trobem, l'esport ha esdevingut una part molt important del contingut i de l'atractiu que fa a les ciutats un lloc interessant de visitar, al mateix nivell que l'oferta cultural o artística. Una ciutat que vulgui ser atractiva i competitiva ha de gaudir d'una important oferta esportiva, tant d'esdeveniments com d'instal·lacions.

Aprofitar la importància i el nivell de competitivitat dels clubs de la ciutat per promoure la ciutat.

- Associar la imatge de la ciutat als principals elements de projecció d'aquesta (esdeveniments esportius, clubs de projecció internacional i esportistes).
- Crear la "marca Barcelona" com a ciutat de l'esport (a partir d'una acció conjunta i institucional).

Sovint molts dels esdeveniments que es duen a terme a la ciutat de Barcelona o en el seu entorn no s'identifiquen amb la ciutat de Barcelona. Es tractaria de crear una "marca paraigües" que pogués ser incorporada a tots i cadascun dels esdeveniments, clubs i esportistes, per tal que ajudés a aquesta identificació "esdeveniment esportiu / ciutat de Barcelona", de manera que ajudés a la promoció de l'esport a la ciutat.

Es tractaria de persuadir de la idoneïtat que els clubs de la ciutat i els esportistes individuals, des de els professionals fins a les seccions infantils, portessin un mateix identificatiu associat a l'esport a la ciutat de Barcelona.

Com ja s'ha dit en la introducció a l'eix, Barcelona és un referent a nivell mundial en l'àmbit esportiu. Per això, una acció concertada i coherent en relació amb la "marca esportiva Barcelona" seria molt convenient.

El professor Leo Van den Berg, de l'Euricur (European Institut for Comparative Urban Research) de Rotterdam, especialista en màrqueting de ciutats, ha estudiat comparativament els casos de les ciutats de Barcelona, Hèlsinki, Manchester, Rotterdam i Torí, on la ciutat de Barcelona destaca amb força.

Segons Van der Berg, els esdeveniments esportius constitueixen, en el nou context de globalització, un factor de projecció exterior de primer ordre. L'increment en els darrers anys de la competència entre ciutats per acollir esdeveniments i competicions esportives demostra el creixent interès de les ciutats en aprofitar i integrar l'esport com a part clau de l'estratègia de projecció i atractiu de la ciutat.

L'assistència a esdeveniments esportius i la pràctica de l'esport són importants generadors d'activitat turística. L'esport i els serveis associats constitueixen una part important del mix d'atractius que fonamenten l'atractivitat de la ciutat.

La imatge i el reconeixement de Barcelona en l'àmbit esportiu, les dotacions actuals en serveis avançats associats a l'esport o el prestigi d'alguns dels seus clubs, constitueix un actiu fonamental que cal aprofitar.

Com a exemple d'aquesta tasca i estratègia desenvolupada per la ciutat podem

destacar l'anàlisi que fa sobre Barcelona Leo Van Der Berg .¹⁶

L'experiència de Barcelona ha provat que les sinèrgies potencials es poden assolir a través de la utilització de l'esport com a element del marketing de ciutats. Els Jocs Olímpics han estat utilitzats com un catalitzador per a la creació d'una de les ciutats més atractives d'Europa. ...Òbviament, el govern municipal té en compte l'esport com un element indispensable de l'atractiu urbà.

Una altra herència positiva dels Jocs Olímpics és l'oferta comprensiva de productes esportius com esdeveniments i l'experiència organitzativa que donen a la ciutat una avantatge competitiva a l'hora d'atreure esdeveniments esportius.

*Després dels Jocs Olímpics, Barcelona va entrar en una nova etapa on ha utilitzat els esports com a element en el marketing de la ciutat, caracteritzat per un canvi d'estratègia d'un enfocament general cap a un de més específic. Avui, Barcelona utilitza l'esport com un element de la seva estratègia de marketing de ciutat que es pot dividir en diferents subestratègies per a cada un dels grups objectiu. La ciutat ha desenvolupat polítiques dirigides a grups (objectiu intern i extern) on s'ha utilitzat l'esport com un instrument contra l'exclusió social.
(...)*

L'organització d'esdeveniments esportius és utilitzada per consolidar la ciutat com una ciutat amfitriona d'esdeveniments. Barcelona ha utilitzat l'organització d'esdeveniments esportius per a millorar-ne la seva imatge. Ara, els esdeveniments esportius han començat a utilitzar Barcelona per millorar la imatge d'algun esdeveniment d'esports en particular. Les cites esportives anuals que es celebren a la regió de Barcelona també es beneficien de la imatge millorada atès que els participants també estan disposats a visitar la ciutat.

Finalment, un altre element que s'ha proposat es:

- Aprofitar les sinèrgies amb el Fòrum del 2004: Convocar el Fòrum de l'esport en el context del Fòrum del 2004 amb el patrocini del CIO i de les federacions internacionals com a marc de diàleg i reflexió sobre el futur de l'esport.

El programa oficial del Fòrum 2004 tindrà un apartat dedicat a l'esport. En el moment actual s'està confeccionant el contingut del mateix.

---

¹⁶ Leo van den Berg. "Sports and City Marketing in European Cities". Euricur, Rotterdam, 2000.

1.3 Barcelona, ciutat de turisme esportiu.

10. Turisme esportiu

Segons la carta Europea de l'Esport elaborada pel Consell d'Europa es defineix l'esport com: "Tot tipus d'activitat física, mitjançant la participació organitzada o d'un altre tipus que tingui per finalitat l'expressió o la millora de la condició física i psíquica, el desenvolupament de les relacions socials o l'assoliment de resultats en competicions de tots els nivells".

Així doncs, segons aquesta definició, l'esport és fer. Però l'esport no és únicament fer, sinó que també és contemplar en directe o a través de la TV. Per tant, l'esport és també una pràctica estretament relacionada amb l'oci i l'espectacle, i per tant, relacionada amb el turisme.

Segons M. Garcia Ferrando en l'enquesta d'hàbits esportius dels espanyols, les activitats de fer i assistir en directe a activitats esportives estan en tercer lloc per darrera de l'hàbit de veure la televisió o estar amb la família.

A Barcelona, segons l'enquesta d'hàbits esportius de la ciutat de l'any 1999, l'esport era la quarta activitat més important després de activitats culturals, la salut i la medicina i l'educació.

Concretament, l'esport és el tema que més interessa al 30% dels consultats. Ara bé, cal tenir en compte que cada tipus de ciutadà té els seus propis interessos. Per als homes l'esport és el seu primer centre d'interès, mentre que les dones mostren altres prioritats com la salut, educació i cultura. També per als joves l'esport ocupa un lloc prioritari - sobretot en el cas dels nois - però a partir dels 25 anys perd importància, ja que tenen altres afeccions.

(Enquesta Hàbits. Any 1999)

La combinació de l'èxit en l'organització dels Jocs Olímpics i el gran impacte en els mitjans de comunicació mundials varen provocar que la ciutat de Barcelona esdevingués en el context internacional una ciutat capdavantera en la relació del binomi Turisme i Esport. A continuació, es destaquen l'evolució dels principals indicadors turístics de la ciutat en els darrers anys.

El turisme i l'esport són dues activitats estretament relacionades. En els darrers anys la ciutat de Barcelona s'ha consolidat com una de les principals ciutats europees per celebrar reunions, congressos, fires, etc. Barcelona ha esdevingut una ciutat per trobar-se.

10.1 Noves tendències

Algunes tendències relacionades amb les noves pautes de consum i producció turística que cal tenir en compte són:

- El turisme i els viatges esdevenen la primera activitat econòmica mundial i una de les principals oportunitats de la ciutat de Barcelona. Les previsions apunten que en la primera dècada del proper segle, la indústria del turisme i dels viatges s'haurà convertit en la primera activitat econòmica del planeta, per davant d'indústries tan poderoses com les del petroli, l'automòbil, l'energia o la informàtica.
- Aparició d'un nou client més expert, més exigent, més actiu, més independent i més preocupat pel medi ambient, que ja no vol comprar destinacions o llits, sinó experiències turístiques gratificants amb un alt valor afegit percebut.
- Consolidació de nous segments turístics que demanen certes especificitats:
  - Els joves, perquè se'ls hi han reduït les despeses de viatge.
  - Famílies joves, especialment sense fills i en les quals els dos treballen.
  - Turisme de tercera edat: la piràmide de població a Europa està canviant, cada cop la població més gran de 65 anys és més important. És un grup d'edat amb una motivació específica que ja té certa experiència de fer turisme, unes condicions físiques bastant bones i disposa de diners, característiques que contribueixen al fet que aquest grup important de la tercera edat resolgui el problema de l'estacionalitat, que és també una de les raons de la mala formació de les persones que treballen en el turisme i que només ho poden fer uns quants mesos a l'any.
  - Turisme de Congressos, segment que va creixent en importància i que resulta interessant, no tant quantitativament, com qualitativament, atès que la despesa mitjana per dia és molt més elevada.
  - Turisme Cultural: el nivell d'educació dels turistes potencials ha augmentat molt. Els turistes, cada cop més curiosos, volen conèixer més coses, ja no s'interessen només pel descans després d'onze mesos de treball.
- Configuració d'un nou model turístic més eficaç i capaç d'oferir vivències turístiques de qualitat amb una personalitat pròpia, sobre la base d'un ventall ampli i diversificat de productes que es despleguin i s'integrin dins d'un entorn físic ordenat i protegit.

10.2 Ofertes que combinen turisme i esport

A Barcelona ja s'estan duent a terme algunes ofertes que combinen la possibilitat de fer turisme i esport alhora:

- **Experiència de reunir directius d'empreses per realitzar competicions de vela al port olímpic de Barcelona.**
- **El Programa promogut per Turisme de Barcelona "Barcelona Outdoor & Corporate Training Destination (BOCTD)" orientat al mercat corporatiu.**

Es tracta d'un programa destinat a fomentar el treball en equip i els cursos de motivació, força freqüents a les grans empreses multinacionals. Són programes on es troben els treballadors de diferents orígens geogràfics d'aquestes multinacionals. Se solen desenvolupar a l'aire lliure i tenen com a objectiu reforçar el treball en equip i el lideratge. Barcelona té força atractius per assolir i atreure aquest tipus de clients, pel seu bon clima, l'atractivitat dels espais i les seves instal·lacions per a realitzar tot tipus d'activitats a l'aire lliure.

Tanmateix, sovint es produeixen dificultats per a la disponibilitat d'aquestes instal·lacions per a part d'aquest col·lectius quan ho sol·liciten. Potser caldria replantejar-se la disponibilitat d'alguna instal·lació per a aquests grups.

A hores d'ara, ja s'han inscrit importants empreses, escoles de negocis i empreses especialitzades per poder participar en aquest programa de formació i aprenentatge.

10.3 Infraestructura d'acollida.

Barcelona ha millorat molt la seva capacitat d'acollida tant en termes qualitius com quantitius.

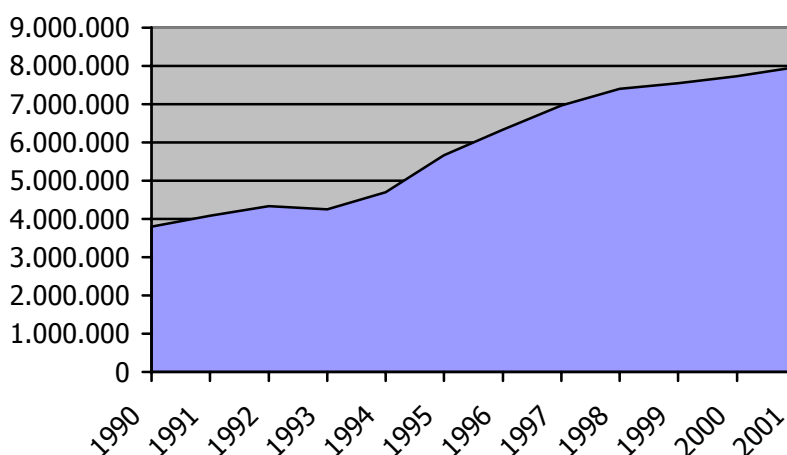
El nombre de pernотacions en els hotels de la ciutat s'ha doblat en els darrers anys. Entre 1990 i l'any 2000, s'ha passat de 3,7 a 7,7 milions de pernотacions a la ciutat de Barcelona. Això implica un increment de 103,6% en el nombre de pernотacions a la ciutat.

Pernoctacions hoteleres a la ciutat de Barcelona

Any	Pernoctacions	Increment
1990	3.795.522	
1991	4.089.510	7,7%
1992	4.333.420	6,0%
1993	4.256.524	-1,8%
1994	4.704.681	10,5%
1995	5.674.580	20,6%
1996	6.341.380	11,8%
1997	6.965.391	9,8%
1998	7.400.337	6,2%
1999	7.542.115	1,9%
2000	7.729.479	2,5%
2001	7.969.496	3,1%

Font: Estadístiques de Turisme 2001. Turisme de Barcelona.

Evolució pernoctacions a la ciutat de Barcelona. 1990 a 2001.

L'oferta d'hotels a la ciutat està en constant creixement, en passar de 118 l'any 1990 a 187 l'any 2000. És interessant remarcar que en els propers dos anys es preveu la inauguració d'un nombre important de nous hotels que incrementaran substancialment l'oferta hotelera de la ciutat.

Oferta Hotelera de la Ciutat de Barcelona

	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2001
H5*	9	9	6	6	6	6	8
H4*	30	43	46	48	49	56	64
H3*	45	56	60	60	61	70	73
H2*	14	16	22	22	24	28	31
H1*	20	24	24	26	26	27	27
Total	118	148	158	162	166	187	203

Font: Estadístiques de Turisme 2001. Turisme de Barcelona.

Evolució nombre habitacions i places

Any	Habitacions	Places	Increment Places
1990	10.265	18.569	
1992	13.352	20.055	8,0%
1994	14.830	27.542	37,3%
1996	15.090	28.040	1,8%
1998	15.157	28.607	2,0%
1999	15.656	29.559	3,3%
2000	16.561	31.338	6,0%
2001	18.141	34.303	9,5%

Font: Estadístiques de Turisme 2001. Turisme de Barcelona.

L'índex d'ocupació hotelera també ha patit una evolució molt favorable situant-se l'any 2001 en un 79% (percentatge ocupació habitacions).

L'elevat percentatge d'ocupació dels hotels de Barcelona podria indicar certa rigidesa en la oferta, que podria limitar l'arribada de nous visitants, així com certa tendència a l'alça de preus.

Segons informació proporcionada per Turisme de Barcelona, en els propers 4 anys es produirà un gran increment de l'oferta de places hoteleres, només comparable a l'impuls hoteler que es va produir arran dels Jocs Olímpics.

Les previsions son les següents:

Previsions creixement hotels de Barcelona

Any	Noves Habitacions	Total habitacions
2001		18.141
2002	1.382	19.523
2003	3.226	22.749
2004	2.448	25.197
2005	1.357	26.554

Font: Turisme de Barcelona

Segons aquestes previsions, es passaria de les 18.141 habitacions l'any 2001 a les 26.554 l'any 2005, és a dir, un increment del 46%. Cal esmentar que aquestes previsions són projectes en ferm, molts d'ells en marxa i amb promotors i localitzacions dels hotels perfectament identificats.

Evolució del nombre de passatgers en creuers al Port de Barcelona.

Any	No. Passatgers
1989	105.610
1990	117.361
1991	115.424
1992	105.732
1993	146.916
1994	172.255
1995	225.937
1996	278.035

1997	358.990
1998	463.061
1999	541.596
2000	576.648
2001	654.806

Font: Autoritat Portuària de Barcelona

Un dels principals punts febles més importants, en relació amb les infraestructures d'acollida, és l'aeroport de Barcelona. El nivell de connexions intercontinentals és baix: només hi ha un vol directe entre Barcelona i els EEUU de març a octubre. L'entrada en funcionament i ampliació de la capacitat de les infraestructures aeroportuàries podria fer decidir l'establiment de noves connexions directes amb altres continents.

L'altre punt feble és la manca de connexió ferroviària directe d'alta velocitat amb la resta d'Europa. L'any 2004 l'AVE arribarà a Barcelona des de Madrid, però la connexió amb França i la xarxa de ferrocarrils europees patirà més retards fins al punt que la data de connexió no està encara garantida.

10.4 Atractius turístics vinculats amb l'esport

Una de les principals atraccions estrictament esportives de la ciutat és el museu del FC Barcelona.

L'any 1998, el museu del FC Barcelona havia superat el milió de visitants, situant-se en segon lloc (darrera la Sagrada Família) dels equipaments culturals barcelonins amb més visitants, per davant del museu Picasso.

Museus i equipaments culturals més visitats de la ciutat de Barcelona. 1994 a 2000

Museus i equipaments culturals	1994	1996	1998	2000	2001
1 Sagrada Família	700.000	874.865	1.094.015	1.420.087	1.554.529
2 Centre C. "Caixa de Catalunya"		190.388(a)	1.018.325(b)	1.386.721	1.212.190
3 Museu FC Barcelona	538.077	729.221	927.024	1.156.090	1.161.038
4 Museu Picasso	711.103	822.647	1.000.368	1.026.549	1.109.356
5 Fundació Joan Miró	236.196	330.232	439.981	497.295	492.457

a)Espai Gaudí. (b) Inclou Espai Gaudí i la sala de exposicions La Pedrera

Aquest Museu compta amb el Fons de la Col·lecció "Pablo Ornaque" que inclou un nombre molt important de peces relacionades amb el món del futbol. Recentment aquest fons s'ha vist enriquit amb les porteries del mític estadi de Wembley.

A més del Museu del FC Barcelona, l'Anella Olímpica ha esdevingut un punt d'atracció turístic de caire esportiu.

Un atractiu turístic que té un gran potencial és la Galeria Olímpica que presenta una exposició permanent sobre els XXV Jocs Olímpics de Barcelona 92 distribuït en 8 àmbits diferents: la Imatge, L'Equip'92, els Esportistes, els IX Jocs Paralímpics, les Nostres Medalles, els Escenaris (el marc de les competicions), la Gent i El Resultat, ofereixen una àmplia i precisa visió sobre el projecte organitzatiu i els seus

resultats.

Quant a museus relacionats amb el món de l'esport, concretament amb el futbol, destacar que la ciutat de València, conjuntament amb la FIFA, han establert obrir un "Hall of fame del futbol" a aquesta ciutat.¹⁷

Cal esmentar també la zona del Port Olímpic de Barcelona que, arran dels Jocs del '92, ha esdevingut una de les principals zones d'oci de la ciutat.

10.4.1 El programa Barcelona Esports de Turisme de Barcelona

Turisme de Barcelona, conjuntament amb la Cambra de comerç i l'Ajuntament de Barcelona, ha iniciat el programa Barcelona Sports, que pretén promocionar els esdeveniments esportius que es celebren a Barcelona a partir dels que ja tenen una més gran projecció internacional. Es tracta d'esdeveniments de diverses especialitats esportives.

Els 15 esdeveniments que formen part del programa Barcelona Sports són:

Esdeveniment	Organitzadors
Torneig internacional d'hoquei de Reis	Reial Club de Polo
Marató de Barcelona	Ajuntament, Federació Catalana AE Marathon Catalunya
Torneig Internacional de Polo	Reial Club de Polo
Torneig Godó de Tennis	Reial Club de Tennis Barcelona 1899.
Gran Premi Marlboro d'España de F1	Circuit de Catalunya
Trofeig Zegna	Reial Club Nàutic de Barcelona
Regata Freixenet	Reial Club Nàutic de Barcelona
Trofeig Godó de Vela	Reial Club Nàutic de Barcelona
Concurs Internacional de Salts	Reial Club de Polo
GP Marlboro de Catalunya de Motos	Circuit de Catalunya
Trofeig Joan Gamper	FC Barcelona
Trofeig Ciutat de Barcelona	RCD Espanyol
Campionat Nacional de Lliga	FC Barcelona i RCD Espanyol
Escalada a Montjuïc	Esport Ciclista Barcelona
Cursa Jean Bouin	El Mundo Deportivo

Font. Turisme de Barcelona

La importància que per al turisme de la ciutat tenen aquests esdeveniments està relacionada, per una banda, amb el nombre de visitants que atreuen aquests esdeveniments (espectadors, competidors, mitjans...), i per una altra, amb la imatge que es divulga de la ciutat en els mitjans.

¹⁷ A la conferència l'exploració estratègica es va suggerir la possibilitat de constituir un "Hall of Fame" del futbol a Barcelona. El passat més de maig la FIFA va decidir crear un "**Hall of Fame**" a la ciutat de València. Aquesta instal·lació serà una construcció de 5.000 m², al Parc de Capçalera, amb una zona d'exhibició de 3.700 m². El cost de la construcció del museu anirà a càrrec de la Generalitat València i de l'Ajuntament de València. Està prevista la seva inauguració per novembre de l'any 2004.

A tall d'exemple, es resumeixen les xifres **d'impacte econòmic de la Marató de Berlín** per a aquella ciutat: (Any 1998)

Impacte econòmic Marató de Berlín

Participants	27.621
Participants de fora de la ciutat	24.239 (8.460 estrangers)
Turistes Acompanyants	37.480
Estada mitja corredors estrangers	3 dies
Nº llits d'Hotel ocupats	52.432
Impacte econòmic total	28,3 milions d'Euros

Font; Bernd Frick. The Berlín Marathon. A cost Benefit Analysis with special emphasis on Race Quality. (Universitat de Witten)

1.4 Competència i complementarietat de Barcelona amb altres ciutats i territoris

Cada cop més ciutats són conscients de la importància de l'esport com a element de projecció i promoció. Cada cop més ciutats es postulen com a candidates per a esdevenir seus d'esdeveniments esportius.

11. La candidatura Madrid 2012

La recent designació de Pequín com a ciutat organitzadora dels Jocs Olímpics de l'any 2008, incrementa les possibilitats de la ciutat de Madrid per acollir els jocs de l'any 2012. Per assolir aquest objectiu, l'Ajuntament de Madrid, conjuntament amb el govern de la CCAA, ha iniciat un ambiciós pla per construir i posar al dia les seves infraestructures esportives, així com una estratègia per organitzar competicions d'àmbit mundial en els propers anys.

La candidatura olímpica de Madrid està recolzada per 56 empreses que han aportat una mitjana de 46 milions de pessetes cada una fins l'any 2003.

En aquest sentit, els primers passos de la candidatura de Madrid estan seguint molt de prop l'experiència, contrastada amb èxit de la ciutat de Barcelona, fins al punt de contractar a alguns dels professionals que van col·laborar a Barcelona '92. (Per exemple, s'ha encarregat al dissenyador Javier Mariscal el disseny d'una mascota).

La ciutat de Barcelona ha gaudit en la dècada dels noranta d'una situació força avantatjosa en el context de les ciutats espanyoles, que l'ha permès ser el líder espanyol indiscutible fins a l'actualitat. Barcelona haurà de competir i cercar noves estratègies per tal de competir amb altres ciutats espanyoles – Sevilla i especialment Madrid – i mundials per a mantenir el seu posicionament esportiu en el context internacional.

"La candidatura de Madrid al Jocs Olímpics de l'any 2012, pot accentuar la tendència recolzada previsiblement pel govern central, de considerar que l'hora esportiva de Barcelona ja ha passat, com ja es comença a dir de Sevilla. Aquesta tendència podria comprometre el lideratge històric de Barcelona com a ciutat de l'esport mundial."¹⁸

Un bon exemple del canvi d'estratègies de Madrid és l'Organització dels Mundials de Gimnàstica celebrats a Madrid el mes d'Octubre de 2001. Madrid va ser designada seu d'aquest mundials només 4 mesos abans dels mateixos, al renunciar Viena, la ciutat prèviament designada per motius econòmics.

El patrocini de l'Oficina Olímpica Madrid 2012, va ajudar a la Federació Internacional de Gimnàstica, que conjuntament amb l'Ajuntament de Madrid, el CSD i la Federació Espanyola de Gimnàstica van organitzar correctament aquest mundial i, a més, van assolir un important èxit de públic, el que ha suposat una important promoció de la candidatura en àmbits internacionals.¹⁹

---

¹⁸ Miquel de Moragas

¹⁹ "Madrid saca buena rentabilidad en imagen del Mundial de Gimnasia". 24-October 2001. Mercaesport.com.

Una altra ciutat que està desenvolupant una important estratègia relacionada amb el món de l'esport és València. Concretament podem destacar quatre iniciatives força importants.

- Hall of Fame de la FIFA ja esmentat anteriorment.
- Centre d'Alt Rendiment de València. Un centre d'alt rendiment esportiu similar al CAR Sant Cugat. Encara no està en funcionament.
- L'Institut de Biomecànica i Tecnologia de l'esport de la Universitat Politècnica de València. Aquest és el centre capdavanter a Espanya relacionat amb la biomecànica, i actua – de facto – com a centre homologador o d'investigació i recerca de moltes empreses del sector de fabricació de material esportiu.
- Existeix un Projecte per a promoure la construcció d'un camp de regates al port de València per promoure les activitats relacionades amb el món de la vela.

12. La dimensió metropolitana

Les Olimpíades de Barcelona van optar per un model de descentralització en el que es van compartir les competicions esportives amb altres 16 Subseus Olímpiques. L'experiència Olímpica de Barcelona va servir per establir unes relacions de complicitat i complementarietat amb tota una sèrie de ciutats catalanes que, per raons històriques –les quals tenien una relació especial amb determinats esports -, o per localització d'instal·lacions específiques per a la pràctica d'esports, van acollir la celebració de determinades competicions olímpiques.

Aquesta concepció oberta i en xarxa de les olimpíades, ha permès establir una bona relació de complementarietat amb altres ciutats de l'entorn metropolità.

12.1.1 Badalona capital Europea del Bàsquet

Badalona ha estat històricament una ciutat molt estretament lligada a l'esport del bàsquet. És la ciutat bressol del bàsquet català. Durant les olimpíades va ser subseu olímpica i va acollir partits de bàsquet en un nou pavelló olímpic que actualment utilitza el Club Joventut de Badalona. A partir d'aquesta estreta relació entre Badalona i el Bàsquet va sorgir el projecte Badalona Capital Europea del Bàsquet.

El projecte "Badalona, capital Europea del Bàsquet" impulsat per l'Ajuntament d'aquesta ciutat i el Club Joventut de Badalona, preveu la construcció d'un parc temàtic dedicat al món del Bàsquet. L'operació abasta 115.000 m² d'equipaments situats a la zona nord de l'autopista A-19, a l'alçada del pavelló Olímpic de Badalona. Es preveu una inversió de 48,08 milions d'Euros(8.000 milions de pessetes). El parc temàtic inclourà un museu interactiu, una ciutat esportiva amb residència per a joves, gimnàs, zona comercial, un parc familiar, etc. Es preveu que es pugui inaugurar l'any 2003.

12.1.2 Construcció d'un pavelló d'atletisme indoor a Sabadell

Una de les infraestructures esportives permanents que mancava a la regió

metropolitana de Barcelona és la d' un pavelló cobert amb pista d'Atletisme. En aquest sentit, existeix un projecte de construcció d'un equipament d'aquestes característiques a Sabadell.

12.1.3 Projecte parc esportiu de Cornellà de Llobregat (RCD Espanyol de Barcelona)

Estadi Polivalent Centre d'Alt Rendiment de tennis.

El Projecte del **Centre d'Alt Rendiment de Tennis a Cornellà** té com a principals característiques:

- Serà l'únic centre d'alt rendiment tennístic del món homologat per la federació Internacional de Tennis per a la formació de tennistes.
- Mitjançant un conveni de col·laboració amb el Programa Solidaritat Olímpica del CIO rebrà tennistes becats pel CIO de països poc desenvolupats.

El Centre disposarà de 31 de pistes de tennis (de tota classe: pistes de terra batuda, de superfície ràpida i cobertes), residències masculina i femenina, sales d'entrenament muscular i un centre mèdic (on poder fer diagnòsi, tractament i recuperació de lesions esportives) que ,amb acord amb l'empresa asseguradors MAPFRE, tindrà la voluntat de servei pel tennistes i per altres esportistes de tota Catalunya.

12.1.4 Projecte del Port esportiu de Sant Adrià de Besòs

El Port del Fòrum de les cultures 2004 es construirà en el municipi de Sant Adrià del Besòs es preveu que tingui:

- Àrea total d'actuació: 146.000 m² a terra + 165.000 m² a l'aigua
- Amarradors: 1.002
- Capitania, club nàutic i passarel·la
- Superfície total edificació: 1.500 m²
- Longitud passarel·la: 180 m
- Edificis comercials, lúdics i esportius i aparcaments soterranis:

El nou Port Esportiu posarà a l'abast dels ciutadans de Barcelona i de Sant Adrià de Besòs tot un seguit d'activitats aquàtiques, com són la navegació a vela, el submarinisme, etc.

12.1.5 Zona esportiva del FC Barcelona de Sant Joan Despí.

La ubicació: els terrenys de Sant Joan Despí

L'any 1989 es va iniciar el procés de compra dels primers terrenys al municipi de Sant Joan Despí. Amb una inversió aproximada d'uns 9 milions d'Euros (1.500 milions de pessetes aproximadament), es van adquirir 30 hectàrees de terreny, uns 300.000 m².

El projecte definitiu

Després de visitar i analitzar centres de formació esportiva de diferents països europeus, es va encarregar el projecte a l'estudi d'arquitectura Batlle i Roig, que en el seu dia va resultar guanyador del concurs d'idees per a l'entorn de les instal·lacions del Club.

La proposta planteja la definició de diferents zones:

Futbol Professional: Amb tres camps de futbol, àrea d'entrenament, pista poliesportiva i una residència per a esportistes

Futbol Base: Amb tres camps de futbol, piscina i una residència per a esportistes

*Pavellons polisportius: Per a les seccions de bàsquet, handbol i hoquei
Secció d'Atletisme: Amb camp i pista d'atletisme*

Les obres de construcció

El planning de les obres preveu que en una primera fase s'enllesteixin les instal·lacions generals, la jardineria i tots els camps i pistes a l'aire lliure amb els seus vestidors i equipaments, deixant per a una segona fase la construcció de les residències de futbol base i futbol professional, així com dos dels tres pavellons coberts.

Cap cost per a l'Entitat

La construcció de la Ciutat Esportiva, amb una inversió aproximada d'uns 30 milions d'Euros (cinc mil milions de pessetes), es finançarà, tal com estava previst des que es va iniciar l'operació de compra de terrenys, amb la venda d'una part d'aquests.

Com serà la Ciutat Esportiva "Joan Gamper"?

Sobre els 136.839 m2 que ocuparà la Ciutat Esportiva, els esportistes del Club es trobaran unes instal·lacions esportives i uns serveis complementaris de primer nivell.

L'àrea de futbol professional comptarà amb un camp de futbol amb grades laterals, dos camps de futbol d'entrenament, espais d'entrenament complementaris, una pista amb parets laterals, els serveis propis del futbol professional i una residència.

L'àrea de futbol base disposarà d'un camp de futbol amb grades laterals, dos camps de futbol d'entrenament, espais d'entrenament complementaris, els serveis propis del futbol base, una residència per a esportistes i una zona d'esbarjo amb piscina.

L'àrea de seccions esportives estarà formada per un pavelló polisportiu pel bàsquet, un altre per l'handbol i un altre per l'hoquei patins, a més de quatre pistes polisportives exteriors. Per la secció d'atletisme es disposarà un camp interior i al seu voltant una pista polivalent de 400 metres de llargada i vuit carrers, a banda dels seus serveis complementaris.

(Web FC Barcelona)

1.6 Annex

13. Annex 1: Estratègia de la ciutat de Madrid.

A continuació es descriu l'estratègia de la ciutat de Madrid en relació a l'atracció d'esports com a conseqüència de la creació de la Oficina Madrid 2012. Fins l'any 2001 Madrid no havia organitzat cap tipus de competició Mundial en els darrers quinze anys.²⁰ Tanmateix la situació des de l'any 2001 ha canviat força i Madrid atreu un important nombre de competicions, com per exemple la copa mundial d'Atletisme (setembre 2002), el Mundial de Gimnàstica, el Mundial de Karate (novembre 2002) o l'organització d'un torneig Màster Sèries de Tennis (Octubre 2002).

Madrid, capital mundial del deporte en el año 2002

El equipo de la Oficina Madrid 2012 se ha puesto manos a la obra y ha elaborado un apretado calendario para el 2002 con numerosos torneos y campeonatos internacionales de primer nivel, entre los que destacan especialmente la Copa del Mundo de atletismo, la Liga Mundial de voleibol y de waterpolo y el Torneo Master Series Madrid de Tennis.

Atletismo: El estadio de la Comunidad de Madrid, conocido popularmente como La Peineta, será el escenario los días 20 y 21 de septiembre de la novena edición de la Copa del Mundo de Atletismo IAAF (International Amateur Athletic Federation), en la que se darán cita los mejores atletas de pista y campo del mundo. Este campeonato se viene realizando cada cuatro años desde 1977 y en él competirán las selecciones de Asia, África, Oceanía, Estados Unidos, Resto de América, el país campeón y el subcampeón de Europa, el resto del continente y la selección española como país anfitrión. Cada equipo acude con un atleta por prueba -26 en categoría masculina y 23 en la femenina- y cada uno es responsable de la elección de sus componentes.

La Peineta también acogerá el 3 de julio el Meeting de Atletismo 'Madrid 2012', cuya primera edición se celebró en 2001 con la participación de un importante número de estrellas del atletismo español, europeo y mundial, como el velocista namibio Frankie Fredericks, el triplista británico Jonathan Edwards, la lanzadora de jabalina cubana Osleydi Menéndez, la mediofondista británica Kelly Holmes o el español Juan Carlos Higuero. Asimismo, la prueba madrileña contó con un interesante concurso de altura en el que participaron siete atletas que acreditaban marcas por encima de los 7,30 metros. Entre los que saltaron destacaba el norteamericano Charles Clinger, que contaba con la mejor marca del año (2,35) y el argelino Agderrahmane Hammad, medalla de bronce en Sydney. Gracias al interés de Madrid 2012, el atletismo de alto nivel al aire libre ha vuelto a la capital de España con una prueba en la que el espectáculo está garantizado.

Tenis: La capital contará a partir de 2002 con un torneo de tenis masculino, el 'Masters Series', en el que estarán presentes las primeras raquetas del circuito profesional ATP y que supondrá la penúltima gran cita del calendario antes de la Copa Masters de Shangai. Este nuevo campeonato, que tendrá lugar entre el 12 y el 20 de octubre, se celebrará en el Rockódromo de la Casa de Campo, que se aclimatará para acoger dicho evento, y que supondrá un importante apoyo para la promoción del proyecto olímpico de Madrid para el año 2012. La Federación Española, de la mano de la Madrileña, y con el apoyo de la sociedad Madrid 2012, llegaron a un acuerdo con el rumano Ion Tiriac, poseedor de los derechos del Masters de Stuttgart, para que la capital de España ocupe la plaza que ha dejado libre la ciudad alemana, pues la ciudad carece de una cita de este tipo que cuente con cierta relevancia a nivel internacional.

Asimismo, entre el 18 y el 25 de mayo tendrá lugar la trigésimo quinta edición del Abierto de

---

²⁰ Feliciano Mayoral Director General de la Candidatura Madrid 2012 a El Periódico de Catalunya. 14 de Juliol de 2001.

España Villa de Madrid de tenis femenino, valedero para el circuito profesional WTA, que se disputará por cuarto año consecutivo en el Club de Campo. En dicho torneo, dotado con 27 millones de pesetas en premios, se dan cita algunas de las mejores jugadoras del mundo y las principales tenistas españolas. En 2001 estuvo presente la estadounidense Mónica Seles, aunque la vencedora fue la ganadora de tres Roland Garros, Arantxa Sánchez Vicario, que se impuso en la final a la barcelonesa Ángeles Montolio. La alcalaína Gala León, vencedora en 2000, y la canaria Magüi Serna completaban la armada española en un torneo cuyas semifinales registraron un pleno de nuestro país.

Voleibol: La capital también será el escenario del doble enfrentamiento entre España e Italia de la Liga Mundial 2002 de voleibol, que se disputarán los días 26 y 28 de julio en el Pabellón Raimundo Saporta del Real Madrid. "Para nosotros, organizar este evento supone muchísimo. El voleibol español y la ciudad de Madrid necesitan grandes eventos y qué mejor que una Liga Mundial. Servirá para mostrar la imagen de Madrid y su capacidad organizativa", explica Feliciano Mayoral, consejero delegado de la oficina madrileña, ex presidente de la Federación Española de Voleibol y ex internacional de este deporte. "El equipo español tiene un buen nivel competitivo. El voleibol es uno de los deportes olímpicos más importantes, y acoger la fase final de la Liga Mundial será bueno para la comisión de evaluación", recalca Mayoral.

Además, la Casa de Campo acogerá, del 5 al 9 de junio, la primera prueba del Circuito Mundial 2002 de voley playa femenino, que contará con la presencia de las mejores parejas internacionales de este deporte, que se convirtió en modalidad olímpica hace cinco años, en los Juegos de Atlanta de 1996. Madrid 2012 ha llegado a un acuerdo con la Federación Internacional de Voleibol (FIVB) para la organización de una de las diez pruebas del Gran Slam de voley-playa de 2002, que se disputará en este espacio verde madrileño. Para tal ocasión se construirá un estadio que contará con un terreno de juego artificial, que podrá recibir a más de 5.000 espectadores y que tendrá igualmente una sección cubierta para 600 personas a fin de recibir a los invitados VIP y a los medios de comunicación.

Ciclismo: El pasado mes de febrero el Ayuntamiento madrileño firmaba un convenio de colaboración con la entidad organizadora de la Vuelta a España, Unipublic, para ser la sede de la etapa final de la ronda española entre el 2001 y 2003. En virtud de este acuerdo, la contrarreloj final de la quincuagésima séptima edición de la Vuelta, que tendrá lugar el día 29 de septiembre de 2002, se disputará entre el Parque de la Warner Bros y el estadio Santiago Bernabéu, formando parte además de los actos del Centenario del Real Madrid. Asimismo, la décimo primera etapa, que se correrá el día 18 de septiembre, también discurrirá íntegramente por territorio madrileño, partiendo de la localidad de Alcobendas para finalizar en Collado Villalba. Además, a finales del mes de julio, el consejero delegado de Madrid 2012, Ignacio del Río, y Manuel Díaz, subdirector general y director comercial de Unipublic, firmaron un contrato de patrocinio del Gran Premio de la Regularidad de la Vuelta España como parte de la estrategia de la Oficina Madrid 2012 para la promoción de la imagen de la ciudad de cara a los Juegos.

A su vez, la Casa de Campo de Madrid será el escenario los días 17, 18 y 19 de mayo de la primera prueba puntuable para la Copa del Mundo de Mountain Bike de 2002, en la modalidad de Cross Country, una competición que se disputa entre mayo y septiembre y cuyo calendario está compuesto por un total de seis pruebas. Las otras cinco etapas tendrán lugar en la localidad belga de Houffalize, el 25 de mayo; en Leysin (Suiza), el 1 de junio; en las localidades canadienses de Mont-Sainte-Anne y Grouse Mountain, el 29 de junio y el 6 de julio respectivamente, y en Les Gets (Francia), el 7 de septiembre. La elección de la zona verde para celebrar esta prueba se ha debido, según el secretario general de la Federación Española de Ciclismo, a que podrá acoger a una mayor cantidad de madrileños que podrán disfrutar con esta modalidad de Mountain Bike en la que dos españoles, Jose Antonio Hermida y Marga Fullana, han terminado subcampeones en la edición de 2001 en categoría masculina y femenina respectivamente.

Artes Marciales: La XVI edición de los Campeonatos del Mundo de Karate se iban a disputar en el Palacio de los Deportes de Madrid del 21 al 24 de noviembre, pero el incendio que arrasó este recinto el pasado 28 de junio trastocó los planes de la Federación Española de este arte marcial (FEK). Una vez que se dio a conocer que la reconstrucción del Palacio de los

Deportes no estará concluida hasta finales de abril de 2003, y tras descartar las otras dos opciones que se habían ofrecido, la Plaza de Toros de Vistalegre y el polideportivo de Aluche, el comité organizador de este Mundial -que forman, además de la FEK, la Federación Madrileña de kárate, el Instituto Municipal de Deportes (IMD), la Comunidad de Madrid, el Consejo Superior de Deportes (CSD) y la Sociedad Madrid 2012-, han decidido que se dispute en el pabellón 7 del Recinto Ferial de IFEMA. Según Francisco Alegrete, secretario general de la FEK, este recinto "sólo necesita el acondicionamiento adecuado para albergar una competición deportiva de estas características".

Entre el 28 y el 30 de junio Madrid también acogerá los Campeonatos de Europa por equipos de Taekwondo, que se van a disputar en el pabellón Raimundo Saporta del Real Madrid. En esta competición se darán cita 180 deportistas, que competirán en pesos olímpicos, en cuatro categorías para hombres y para mujeres. España tiene notables posibilidades de alcanzar podio en diferentes pesos, no en vano el taekwondo ha sido una de las disciplinas deportivas de más rápido desarrollo y de mayores logros y su presencia en las citas internacionales es indicativo de candidatura a podio.

Golf: El 'Telefónica Open de Madrid', un torneo de golf del circuito europeo que se celebra entre los días 24 y 27 de octubre en el Club de Campo, renació para la competición internacional en el año 2000 gracias a los esfuerzos del Ayuntamiento madrileño y ahora lucha por recuperar el prestigio que mantuvo durante cuatro décadas hasta que desapareció a principios de los 90. En la edición de 2001 estuvieron presentes jugadores del más alto nivel, entre los que se encontraban Retief Goosen, Darren Clarke, Thomas Bjorn, Pedraig Harrington o Ian Woosnan, además de los españoles Jose María Olazábal, Severiano Ballesteros o Miguel Ángel Jiménez. Ignacio del Río, Segundo Teniente de Alcalde y máximo responsable de Madrid 2012, señalaba que, aunque el golf no es un deporte olímpico, este evento "es una manera de difundir la capacidad organizativa y el esfuerzo de Madrid por estar en primera línea del deporte mundial".

Natación: Entre el 15 y el 17 de marzo la Federación Española de Natación (RFEN) organizará en Madrid la octava edición del Grand Prix de Saltos de la FINA (Federación Internacional de Natación), que reunirá a saltadores de todos los países miembros de esta organización. La competición tendrá lugar en el Centro de Natación del Mundial 86, que cuenta con cuatro trampolines de un metro, otros cuatro de 3 metros, y plataformas de 3, 5, 7.5 y 10 metros, y consistirá en una preliminar en la que cada participante podrá realizar un número indeterminado de saltos, mientras que los 18 primeros pasarán a las semifinales, y los doce mejores disputarán la final.

Igualmente, en el Centro de Natación M-86 también se celebrará una eliminatoria de la primera edición de la Liga Mundial de waterpolo, que se disputará en 2002, y cuya Super Final tendrá lugar del 1 al 4 de agosto de ese año en la localidad griega de Patras. Esta competición, organizada por la FINA, se iba a disputar en 2001 pero fue aplazada para el 2002 debido a problemas de organización, de patrocinio y de cobertura televisiva. Dos grupos de cuatro equipos disputarán un 'minicampeonato' con ida y vuelta, del 29 de junio al 28 de julio del 2002, con los dos primeros de cada grupo en la Super Final del torneo. El grupo A estará compuesto por Brasil, Grecia, Italia, y España, mientras que los Estados Unidos, Rusia, Croacia y Hungría conformarán el grupo B.

Otros Deportes: Finalmente, Madrid va a organizar el 8 de septiembre una prueba ITU de triatlón de distancia olímpica, que otorga puntos para el ranking de la Federación Internacional de este deporte (ITU), que es olímpico desde los últimos Juegos celebrados en Sydney, y que se ha convertido en una modalidad con muchos adeptos a pesar de su corta edad, sobre todo en EEUU, Canadá y Australia. Esta competición de triatlón está respaldada por el Consejo Superior de Deportes y por la candidatura olímpica Madrid 2012 y, en principio, se pretende que la prueba a nado -de 1.500 metros- se lleve a cabo en el lago de la Casa de Campo, mientras que las carreras ciclista y a pie, de 40 y 10 kilómetros respectivamente, se realicen por las calles de la ciudad.

Asimismo, la capital será el escenario entre el 3 y el 7 de abril de la Copa del Mundo de Pentatlón Moderno, un clásico del olimpismo, en el que se darán cita los mejores especialistas mundiales de esta modalidad deportiva. La competición de esgrima tendrá lugar en el Polideportivo del Consejo Superior de Deportes (CSD), cuya piscina acogerá las pruebas de natación, mientras que en el Pabellón Exterior de este organismo se celebrará la competición de carrera. Por su parte, la prueba hípica se disputará en las instalaciones del Club de Campo Villa de Madrid. Madrid también organizará la Copa del Mundo de esgrima, en la modalidad de sable, entre los días 21 y 23 de mayo, que se celebrará en el Polideportivo Municipal de Hortaleza, y entre el 6 y el 9 de junio la Casa de Campo de Madrid acogerá un Torneo Internacional de badminton.

En el tintero

Además de los eventos deportivos antes citados, Madrid también opta a la organización de los Campeonatos del Mundo de gimnasia por aparatos que tendrán lugar en noviembre de 2002 y que en principio habían sido concedidos a Budapest, aunque la capital húngara, al igual que hiciese Viena con el pasado Mundial de gimnasia rítmica, celebrado finalmente en Madrid, baraja renunciar a la organización de este campeonato por problemas económicos. La Federación Española de Gimnasia (FEG) ya tiene sobre su mesa la petición de Madrid para albergar esta competición, a la que también aspiran Sevilla y Kuala Lumpur. "Ahora se lo tenemos que comunicar al Consejo Superior de Deportes (CSD) y si nos da el visto bueno, solicitaremos ese Mundial a la Federación Internacional", indica el presidente de la FEG, Antonio Esteban. En principio, el pabellón 9 del recinto ferial de IFEMA sería el escenario de estos Mundiales, aunque el Rockódromo de la Casa de Campo es otra posibilidad factible

Torneos preolímpicos.

En marzo del año 2003 Madrid será la sede del campeonato preolímpico de Hokey sobre yerba en el Club de Campo.

14. Annex 2: Barcelona com a capital internacional de l'esport de base. Un exemple: la vela

Barcelona pot exercir el seu lideratge com a capital internacional de determinats esports de base degut al nivell dels seus especialistes, escoles, infraestructures, possibilitats de desenvolupament tècnic, etc. Alguns dels camps en el que té més possibilitats són el tennis (amb l'important nombre d'escoles que atrauen a joves tennistes de tot el món), el bàsquet, el waterpolo, el futbol (amb les escoles del FC Barcelona, Espanyol, La Damm etc.) o la vela.

A continuació s'exposen les possibilitats de Barcelona d'esdevenir capital internacional de la vela.

Les característiques geogràfiques i climàtiques de Barcelona fan que la ciutat pugui gaudir d'una situació de privilegi en el món de la vela. A la ciutat de Barcelona és possible la pràctica dels esports de vela quasi tot l'any. Per exemple una de les principals competicions de espanyoles de vela, la Christmas Race de Palamós es celebra durant el mes de desembre, cosa que a altres latituds europees és del tot impensable.

Les infraestructures (ports) actuals per a la Vela són:

- El Port Vell
- El Port Olímpic

La clara aposta de futur que implica la construcció del nou port esportiu a Sant Adrià sota la operació Fòrum 2004, com a port purament esportiu – limitant la vessant d'oci que és la que predomina al Port Olímpic- , enfortirà la situació estratègica de la vela a la ciutat.

El Port del Fòrum

- Àrea total d'actuació: 146.000 m² a terra + 165.000 m² a l'aigua
- Amarradors: 1.002
- Capitania, club nàutic i passarel·la
- Superfície total edificació: 1.500 m²
- Longitud passarel·la: 180 m
- Edificis comercials, lúdics i esportius i aparcaments soterranis:

El nou Port Esportiu posarà a l'abast dels ciutadans de Barcelona i de Sant Adrià de Besòs tot un seguit d'activitats aquàtiques; com són la navegació a vela, el submarinisme, etc.

Infraestructures 2004, S.A – la concessionària del port esportiu - ha convocat el concurs per adjudicar l'explotació del futur port esportiu en els terrenys del Fòrum 2004. A més, el concurs també preveu adjudicar l'edificació, per un import de 39 milions d'Euros, del sostre construïble previst en les obres (uns 17.300m²).

El port esportiu de Sant Adrià tindrà una superfície construïda de 113.386 metres quadrats . La infraestructura del port, que corre a càrrec d'infraestructures 2004, S.A. estarà acabada a la primavera del 2003 i el sostre comercial ha d'estar acabat el 2004, quan s'hi celebri el Fòrum Universal de les Cultures. L'explotació ordinària del port començarà entre octubre del 2004, un cop acabat el Fòrum, i gener del 2005. L'Ajuntament de Barcelona participarà en un 5% en l'explotació del Port.

El nombre d'amarratges previstos en el nou port de Sant Adrià és d'entre 900 i 1000, però dependrà del model de port, i del tipus de vaixell, al qual desitgi orientar-se la societat explotadora. La inversió de l'operador es calcula en uns 54 milions d'Euros.

Pel que fa a la construcció del sostre construïble, el concurs es lícita per un total de 17.350 m². El pla urbanístic, no obstant, permet construir fins a 30.000m²

En el sostre construïble s'ubicarà l'edifici de la Capitania Marítima, la zona de serveis dirigida als vaixells que atraquin en el port i una àrea, fora de concessió, per a la segona seu de l'escola municipal de vela (la primera es troba en el Port Olímpic), i per a una escola de submarinisme. La superfície restant es destinarà a instal·lacions comercials, de serveis nàutics o a usos lúdics, en funció del projecte que presenti l'operador. La concessió del port serà de 30 anys.

En el port també s'han previst entre 500 i 800 places d'aparcament. Les obres de la infraestructura marítima del Port estan molt avançades, a nivell de dics, molls i moviments de terres (de fet, el port entra terra endins). La inversió feta per a realitzar aquestes infraestructures es situa al voltant dels 36 milions d'Euros.²¹

En el nou port de Sant Adrià es preveu instal·lar una escola internacional de Vela i un camp de regates.

Altres aspectes que reforcen la importància de l'esport de la vela a Barcelona són la celebració del Saló Nàutic Internacional a la Fira de Barcelona, i les importants competicions de vela que es celebren .

El mes de maig es considerat el mes de la vela a Barcelona. Durant aquest mes es celebren a Barcelona tres de les principals competicions del calendari espanyol de Vela:

Principals Competicions de Vela.

	Edició	Organitzador
La ruta de la sal	XV	Real Club Marítim
Trofeu Zegna	XIV	Real Club Nàutic de Barcelona
Trofeu Compte de Godó	XXIX	Real Club Nàutic de Barcelona
Trofeu Freixenet	IV	Real Club Nàutic de Barcelona
Regata Eau de Rochas	X	Port Vell
Menorca Sant Joan	VII	Real Club Nàutic de Barcelona

Algunes de les competicions de vela més importants del món tenen un impacte econòmic i mediàtic (1.500 periodistes acreditats) molt important per a les ciutats on les celebren. Un dels casos més espectaculars és el de la ciutat de Aukland (Nova Zelanda), i la celebració de la Copa Amèrica. Segons estudis del govern de Nova Zelanda l'impacte econòmic de la celebració de la Copa Amèrica equival a 203 Milions de Dòlars a l'any per a la ciutat de Aukland i genera una ocupació equivalent a 8.070 llocs de treball.

Impacte de la Copa Luis Vuitton / Copa Amèrica per a la ciutat de Oakland.

Periodistes acreditats	1.514 (de 40 països)
Cobertura TV	1.2181 hores as països participants

²¹ Font: Infraestructures 2004

	492 hores a la resta del món
Nombre d'articles en premsa	55.974
Impacte econòmic	203 milions de dòlars
Despesa directa dels participants a la ciutat (iots)	37 milions de dòlars
Nº visitants al Village de la prova	4,3 milions

Font: Peter Kiely. " The effect of the America's Cup on Auckland" . Abril 2002.

Potser l'esdeveniment de vela més important mai organitzat a Barcelona va ser la sortida de la **regata "The race- la regata de maxi - catamarans del mil·leni"**, que va sortir de la ciutat de Barcelona el 31 de desembre de l'any 2000. La sortida d'aquesta regata va congrega a més de 500 embarcacions que van acompanyar als catamarans en el moment de l'inici de la competició.

15. Bibliografia

Ajuntament de Barcelona. "Memòria de l'any" Anys 1999 i 2000. Direcció d'esports Barcelona, Ajuntament.

Ajuntament de Barcelona. "Les instal·lacions esportives a la ciutat de Barcelona." Informe sobre la gestió de les instal·lacions i l'evolució dels espais esportius.

Ajuntament de Barcelona. "Enquesta sobre hàbits esportius. 1999" (Barcelona, Ajuntament, 2000)

Bernd Frick. The Berlin Marathon. A cost Benefit Analysis with special emphasis on Race Quality. (Universitat de Witten) International conference on "Sports Events & Economic Impact" Copenaghe Abril 2002

Cushman & Wakefield Healy and Baker " European Cities Monitor" 2002. (Londres, 2002)

Gaspart, Joan. "Turisme de grans esdeveniments". Simposi internacional de Turisme i grans esdeveniments. (Barcelona, ESADE, 1992)

Kiely, Peter. "The effect of the America's Cup on Auckland" . International conference on "Sports Events & Economic Impact" Copenaghe Abril 2002

Josep Miquel Abad. Jornades Esport i projecció internacional. Pla estratègic de l'esport a Barcelona. 6 de juny 2002.

Moragas, Miquel de, "Esport mediàtic i espectacle: que ens queda, de l'esport?". Centre d'estudis olímpics. UAB.

Latiesta Rodriguez, Margarita i altres "Interconexión entre deporte y turismo". Deporte y Calidad de Vida. Investigació social i Deporte. Nº 4. 1998 Madrid.

Leo Van den Berg. "Sports and City Marketing in European Cities" (Euricur, Rotterdam, 2001)

Pujades, Xavier. Santacana, Carles. "Deporte, Espacio y Sociedad en la formación Urbana de Barcelona (1870 – 1992)"

Sportcal "Major Sports Event Guide 2002. 2012". Sportcal, Londres 2002.